

สรุปผลการวิจัย อภิปราย ข้อเสนอแนะและเสนอแนวปฏิบัติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกองการมัธยมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เกี่ยวกับแนวการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา
๒. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ทั้งขนาดใหญ่และขนาดกลางเกี่ยวกับแนวการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา
๓. เพื่อเสนอแนวปฏิบัติในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา

สมมุติฐานในการวิจัย

๑. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางสังกัดกองการมัธยมศึกษาขนาดใหญ่กับขนาดกลางเกี่ยวกับแนวการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่แตกต่างกัน
๒. ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางสังกัดกองการมัธยมศึกษาขนาดใหญ่เกี่ยวกับแนวการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่แตกต่างกัน
๓. ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางสังกัดกองการมัธยมศึกษาขนาดกลางเกี่ยวกับแนวการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. กลุ่มตัวอย่างประชากร ประกอบด้วยผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกองการมัธยมศึกษา จำนวน ๕๓ โรงเรียนจากจำนวน ๑๐๔ โรงเรียน โดยแยกเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ๓๔ โรงเรียน และโรงเรียนขนาดกลาง ๑๙ โรงเรียน ซึ่งได้มาจากการสุ่ม ๕๐% ของจำนวนโรงเรียนแต่ละขนาด กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งหมด ๖๘๔ คน แยกเป็นผู้บริหารในโรงเรียนขนาดใหญ่ ๒๓๔ คน โรงเรียนขนาดกลาง ๘๔ คน รวมเป็น ๓๑๘ คน และเป็นครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ ๒๓๓ คน โรงเรียนขนาดกลาง ๘๔ คน รวมเป็น ๓๑๗ คน

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามซึ่งสร้างขึ้นมี ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ (check - list)

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับงานนิเทศที่ควรจัดขึ้นภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา, ผู้ปฏิบัติ, กิจกรรมหลักและกิจกรรมประกอบ มีลักษณะเป็นแบบเกณฑ์ประมาณค่า (Rating - Scale), แบบตรวจสอบ (check - list) และแบบจัดอันดับ (Rank - Order) ตามลำดับ

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้นในการจัดการนิเทศการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบเกณฑ์ประมาณค่า (Rating - Scale) และแบบปลายเปิด (Open - Ended)

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้ได้นำไปทดลองใช้กับผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกองการมัธยมศึกษาทั้งขนาดใหญ่และขนาดกลาง ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน ๒๐ ชุด เพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) ปรากฏว่าได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับ ๐.๘๕

๓. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองเป็นบางส่วน และใช้บริการทางไปรษณีย์เป็นบางส่วน แบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด ๖๘๔ ชุด ได้รับคืนมา ๕๐๒ ชุด เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ๔๕๐ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๑๒

๔. การวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ ๑ วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ

ตอนที่ ๒ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง ๒ กลุ่ม โดยใช้ค่าที (t-test) และค่าไค-สแควร์ (chi - square)

ตอนที่ ๓ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง ๒ กลุ่ม โดยใช้ค่าที (t-test) ส่วนของแบบสอบถามปลายเปิดวิเคราะห์โดยการรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจัดระเบียบเรียงลำดับความถี่แล้วสรุปในรูปความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

๑. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

๑.๑ ผู้บริหารในโรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนมากเป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี มีอายุราชการ ๒๑ ปีขึ้นไป สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี และดำรงตำแหน่งหัวหน้าหมวดหรือสายวิชาเป็นส่วนใหญ่

ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนมากเป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง ๒๑-๓๐ ปี มีอายุราชการระหว่าง ๕-๑๐ ปี และสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่

๑.๒ ผู้บริหารในโรงเรียนขนาดกลาง ส่วนมากเป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี มีอายุราชการระหว่าง ๕-๑๐ ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีและดำรงตำแหน่งหัวหน้าหมวดหรือสายวิชาเป็นส่วนใหญ่

ครูในโรงเรียนขนาดกลางส่วนมากเป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง ๒๑-๓๐ ปี มีอายุราชการน้อยกว่า ๕ ปี และสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่

๒. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกองการมัธยมศึกษาเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สรุปได้ดังนี้คือ

๒.๑ ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องงานนิเทศการศึกษา

๒.๑.๑ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกองการมัธยมศึกษาทั้งขนาดใหญ่และขนาดกลางเห็นด้วยกับงานนิเทศการศึกษาทั้ง ๔ ด้าน และจัดอันดับความสำคัญได้เหมือนกันทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับมากไปหาน้อยดังนี้ งานด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ, งานด้านการพัฒนาบุคลากร, งานด้านการจัดระบบการสอน, งานด้านหลักสูตร, งานด้านการจัดบริการพิเศษอื่น ๆ, งานด้านวางแผนการจัดการนิเทศการศึกษา, งานด้านการประเมินผล, งานด้านสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการสอน

๒.๑.๒ งานนิเทศที่ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกองการมัธยมศึกษาทั้งขนาดใหญ่และขนาดกลางเห็นด้วยอย่างยิ่ง มีดังนี้ การเพิ่มพูนความรู้และวิทยาการใหม่ ๆ แก่ครูภายในโรงเรียน (ข้อ ๘), การสนับสนุนให้ครูใช้วิธีสอนที่ทันสมัย (ข้อ ๘), การสนับสนุนให้ครูไปศึกษาเพิ่มเติม (ข้อ ๑๒), การจัดปฐมนิเทศครูใหม่ (ข้อ ๑๔), การจัดหาเอกสารหลักสูตร (ข้อ ๑๔), การมอบหมายและแบ่งงานสอนแก่ครู (ข้อ ๒๗), การเตรียมงานด้านการสอนก่อนเปิดภาคเรียน (ข้อ ๒๘), การจัดตารางสอน (ข้อ ๓๑), การจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก (ข้อ ๓๒), การให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก (ข้อ ๓๗), การสนับสนุนให้ครูใช้สื่อการเรียนการสอน (ข้อ ๓๘), การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูในโรงเรียน (ข้อ ๔๖)

๒.๑.๓ งานที่ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งแต่ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดกลางเพียงแต่เห็นด้วย ได้แก่ การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับงานวิชาการของโรงเรียน (ข้อ ๑), การส่งเสริมให้ครูแสดงความคิดเห็นทางวิชาการ (ข้อ ๑๓), การจัดสภาพที่ทำงานให้มีความคล่องตัว (ข้อ ๔๑)

๒.๑.๔ งานที่กลุ่มผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดกลางเห็นด้วยอย่างยิ่งแต่ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดใหญ่เพียงแต่เห็นด้วยได้แก่ การประสานงานกับหน่วยงานอื่นในการส่งเสริมครูได้พัฒนาความรู้ (ข้อ ๑๖), การสำรวจปัญหาในด้านการสอนและหาทางแก้ไข (ข้อ ๓๒)

๒.๑.๕ งานอื่น ๆ นอกนั้นความเห็นของผู้บริหารและครูทั้งในโรงเรียน
ขนาดใหญ่และขนาดกลางอยู่ในระดับเห็นด้วย และไม่มีงานข้อใดที่ไม่เห็นด้วย

๒.๒ ความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้ปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา

๒.๒.๑ งานนิเทศภายในที่หัวหน้าสถานศึกษาควรเป็นผู้ปฏิบัติ คือ
การกำหนดตัวผู้นิเทศ (ข้อ ๕), การกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้นิเทศภายใน (ข้อ ๖),
การสนับสนุนให้ครูศึกษาเพิ่มเติม (ข้อ ๑๒), การจัดดูงานด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนอื่น
(ข้อ ๑๗), การจัดประชุมนิเทศครูใหม่ (ข้อ ๑๘), การจัดสภาพที่ทำงานให้มีความคล่องตัว (ข้อ ๔๑),
การจัดทำคู่มือในด้านการปฏิบัติราชการ (ข้อ ๔๗), การประชาสัมพันธ์ความก้าวหน้าของโรงเรียน
ให้ชุมชนทราบ (ข้อ ๕๒), การให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน (ข้อ ๕๓)

๒.๒.๒ งานนิเทศภายในที่ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการควรเป็นผู้ปฏิบัติ คือ การกำหนด
เป้าหมายของการนิเทศภายใน (ข้อ ๓), การจัดทำหลักสูตรวิชาชีพเพิ่มเติม (ข้อ ๒๔), การจัด
ให้มีศูนย์รวมสื่อการเรียนการสอน (ข้อ ๓๕), การจัดรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนทุกด้าน (ข้อ ๔๒),
การจัดให้มีการแลกเปลี่ยนข่าวสารและความคิดเห็นทางวิชาการระหว่างครู (ข้อ ๕๔), การรวบรวม
ผลวิจัยทางการศึกษามาเผยแพร่ (ข้อ ๕๕), การศึกษาริวิจัยคุณภาพการเรียนการสอน (ข้อ ๕๖),
การศึกษาริเคราะห์สภาพทางวิชาการของโรงเรียนเป็นรายปี (ข้อ ๕๘), การประเมินผลโครงการ
นิเทศภายใน (ข้อ ๖๐),

๒.๒.๓ งานนิเทศภายในที่หัวหน้าหมวดวิชาควรเป็นผู้ปฏิบัติ คือ การสำรวจ
ความต้องการในการใช้สื่อการเรียนการสอน (ข้อ ๓๔), และการจัดมุมหนังสือทางวิชาการใน
หมวดวิชา (ข้อ ๔๔)

๒.๒.๔ งานนิเทศภายในที่หัวหน้าสถานศึกษา, ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและหัวหน้า
หมวดวิชาควรเป็นผู้ปฏิบัติ คือ การมีส่วนร่วมในการคัดเลือกบุคลากรฝ่ายปฏิบัติการที่เหมาะสม (ข้อ ๒๖)
และการจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการเรียนการสอนแก่ครู (ข้อ ๓๖)

๒.๔.๕ งานนิเทศภายในที่ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและหัวหน้าหมวดวิชาควรเป็น
ผู้ปฏิบัติ คือ การวางแผนงานการนิเทศภายใน (ข้อ ๒), การจัดหาเอกสารหลักสูตร (ข้อ ๑๘),
การจัดตารางสอน (ข้อ ๓๑),

๒.๒.๖ งานนิเทศภายในที่ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ, หัวหน้าหมวดวิชา และครูหรือคณะกรรมการเป็นผู้ปฏิบัติ คือ การเตรียมงานด้านการสอนก่อนเปิดภาคเรียน (ข้อ ๒๘), และการวิจัยและนำผลวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน (ข้อ ๓๓)

๒.๒.๗ ผู้ปฏิบัติงานอื่น ๆ นอกนั้นความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางไม่สอดคล้องกัน

๒.๓ ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมหลัก

๒.๓.๑ งานนิเทศภายในที่ควรใช้การดำเนินงานในรูปคณะกรรมการเป็นกิจกรรมหลัก คือ การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับงานวิชาการของโรงเรียน (ข้อ ๑), การกำหนดเป้าหมายของการนิเทศภายใน (ข้อ ๓), การจัดตั้งคณะกรรมการบริหารงานนิเทศ (ข้อ ๔), การวางโครงการนิเทศภายใน (ข้อ ๗), การจัดทำโครงการสอน (ข้อ ๒๑), การจัดให้มีศูนย์รวมสื่อการเรียนการสอน (ข้อ ๓๔), การจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการเรียนการสอน (ข้อ ๓๖), การจัดรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนทุกด้าน (ข้อ ๔๒), การจัดทำคู่มือครูในด้านการปฏิบัติราชการ (ข้อ ๔๗), การจัดป้ายนิเทศ (ข้อ ๕๑), การจัดโครงการใช้แหล่งวิทยากรในชุมชน (ข้อ ๕๕), การศึกษาริเคราะห์สภาพทางวิชาการของโรงเรียนเป็นรายปี (ข้อ ๕๘)

๒.๓.๒ งานนิเทศภายในที่ควรใช้การใช้เอกสารให้ความรู้เป็นกิจกรรมหลัก คือ การสนับสนุนให้ครูศึกษางานวิจัยทางการศึกษา (ข้อ ๑๔), การรวบรวมผลวิจัยทางการศึกษา มาเผยแพร่ (ข้อ ๔๘), การจัดทำบัญชีรายชื่อหนังสือวารสารที่มีคุณค่า (ข้อ ๕๐), การแจ้งข่าวสารทางการศึกษาให้ชุมชนทราบ (ข้อ ๕๔)

๒.๓.๓ งานนิเทศภายในที่ควรใช้การประชุมปรึกษาหารือเป็นกิจกรรมหลัก คือ การแนะนำครูในการจัดทำจุดประสงค์ของการเรียนรู้ (ข้อ ๒๒), การมอบหมายและแบ่งงานสอนแก่ครู (ข้อ ๒๗), การวางแผนด้านการสอน แต่ละรายวิชา (ข้อ ๒๘), การจัดสภาพที่ทำงานให้คล่องตัว (ข้อ ๔๑), การจัดให้มีการแลกเปลี่ยนข่าวสารและความคิดเห็นทางวิชาการระหว่างครู (ข้อ ๔๔),

๒.๓.๔ งานนิเทศภายในที่ควรใช้การสัมภาษณ์เป็นกิจกรรมหลัก คือ การรวบรวมข้อมูลจากผู้ปกครองและบุคคลในท้องถิ่น (ข้อ ๒๓), การสำรวจความต้องการในการใช้สื่อการเรียนการสอน (ข้อ ๓๔)

๒.๓.๕ งานนิเทศภายในที่ควรใช้การออกแบบสอบถามหรือแบบสำรวจเป็นกิจกรรมหลัก คือ การสำรวจปัญหาในด้านการสอนและหาแนวทางแก้ไข (ข้อ ๓๒), การจัดให้ครูประเมินผลการสอนของตนเอง (ข้อ ๕๗),

๒.๓.๖ งานนิเทศภายในที่ควรใช้การให้คำแนะนำเป็นกิจกรรมหลัก คือ การสนับสนุนให้ครูใช้สื่อการเรียนการสอน (ข้อ ๓๔), การแนะนำให้ครูรู้จักใช้วัสดุอุปกรณ์ (ข้อ ๔๐),

๒.๓.๗ งานนิเทศการศึกษาที่ควรใช้การพบปะสังสรรค์เป็นกิจกรรมหลัก คือ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูในโรงเรียน (ข้อ ๔๖)

๒.๓.๘ งานนิเทศการศึกษาที่ควรใช้การจัดนิทรรศการเป็นกิจกรรมหลัก คือ การประชาสัมพันธ์ความก้าวหน้าของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ (ข้อ ๕๒),

๒.๓.๙ กิจกรรมหลักที่จะใช้กับงานนิเทศอื่น ๆ นอกนั้น ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูทั้งในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางไม่สอดคล้องกัน

๒.๔ ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมประกอบ

๒.๔.๑ งานนิเทศภายในที่ควรใช้การประชุมปรึกษาหารือเป็นกิจกรรมประกอบ คือ การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับงานวิชาการ (ข้อ ๑), การวางแผนงานการนิเทศ (ข้อ ๒), การกำหนดเป้าหมายของการนิเทศภายใน (ข้อ ๓), การจัดตั้งคณะกรรมการบริหารงานด้านการนิเทศภายใน (ข้อ ๔), การกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้นิเทศภายใน (ข้อ ๖), การวางโครงการนิเทศภายใน (ข้อ ๗), การรวบรวมข้อมูลจากผู้ปกครองและบุคคลในท้องถิ่น (ข้อ ๒๓), การมอบหมายและแบ่งงานสอนแก่ครู (ข้อ ๒๗), การจัดกลุ่มนักเรียนในการสอน (ข้อ ๓๐), การสำรวจปัญหาในด้านการสอนและหาแนวทางแก้ไข (ข้อ ๓๒), การวิจัยและนำผลวิจัยมาใช้ (ข้อ ๓๓), การจัดให้มีศูนย์รวมสื่อการเรียนการสอน (ข้อ ๓๔), การจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการเรียนการสอน (ข้อ ๓๖), การจัดรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนทุก ๆ ด้าน (ข้อ ๔๒), การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูในโรงเรียน (ข้อ ๔๖), การประเมินผลโครงการนิเทศภายใน (ข้อ ๖๐),

๒.๔.๒ งานนิเทศภายในที่ควรใช้การประชุมปฏิบัติการเป็นกิจกรรมประกอบ คือ การจัดทำแผนการสอน (ข้อ ๒๐), การจัดทำโครงการสอน (ข้อ ๒๑), การจัดทำหลักสูตรวิชาชีพเพิ่มเติม (ข้อ ๒๔), การเตรียมงานด้านการสอนก่อนเปิดภาคเรียน (ข้อ ๒๔),

๒.๔.๓ งานนิเทศภายในที่ควรใช้การให้คำแนะนำเป็นกิจกรรมประกอบ คือ การจัดสภาพที่ทำงานให้มีความคล่องตัว (ข้อ ๔๑), การช่วยเหลือครูในด้านการปฏิบัติงานและปัญหาส่วนตัว (ข้อ ๔๕)

๒.๔.๔ งานนิเทศภายในที่ควรใช้การเชิญวิทยากรมาบรรยายเป็นกิจกรรมประกอบ คือ การสนับสนุนให้ครูศึกษางานวิจัย (ข้อ ๑๔), การจัดโครงการใช้แหล่งวิทยาการในชุมชน (ข้อ ๕๕)

๒.๔.๕ งานนิเทศภายในที่ควรใช้เอกสารให้ความรู้เป็นกิจกรรมประกอบ คือ การจัดประชุมนิเทศครูใหม่ (ข้อ ๑๘), การแนะนำแหล่งวิทยาการให้ครูได้รู้จัก (ข้อ ๔๓), การจัดมุมหนังสือทางวิชาการในหมวดวิชา (ข้อ ๔๔), การจัดป้ายนิเทศ (ข้อ ๕๑),

๒.๔.๖ งานนิเทศภายในที่ควรใช้การจัดนิทรรศการเป็นกิจกรรมประกอบ คือ การจัดสัปดาห์วิชาการ (ข้อ ๑๐), การส่งเสริมให้ครูแสดงความคิดเห็นทางวิชาการ (ข้อ ๑๓),

๒.๔.๗ งานนิเทศภายในที่ควรใช้การให้การอบรมเป็นกิจกรรมประกอบ คือ การนิเทศการสอนแก่ครูใหม่ (ข้อ ๑๑)

๒.๔.๘ งานนิเทศภายในที่ควรใช้การเขียนข่าวสารหรือบทความทางวิชาการเป็นกิจกรรมประกอบ คือ การแนะนำให้ครูเป็นสมาชิกของสมาคมทางวิชาการต่าง ๆ (ข้อ ๑๔)

๒.๔.๙ งานนิเทศภายในที่ควรใช้การสังเกต เป็นกิจกรรมประกอบคือ การสำรวจความต้องการในการใช้สื่อการเรียนการสอนของครู (ข้อ ๓๔)

๒.๔.๑๐ งานนิเทศภายในที่ควรใช้การสาธิตเป็นกิจกรรมประกอบคือ การให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการเรียนการสอน (ข้อ ๓๗), การส่งเสริมให้ครูจัดทำอุปกรณ์การสอน (ข้อ ๓๔), การแนะนำให้ครูรู้จักใช้วัสดุทัศนูปกรณ์ (ข้อ ๔๐)

๒.๔.๑๑ งานนิเทศภายในที่ควรใช้การสังเกตการสอนเป็นกิจกรรมประกอบคือ การศึกษาวิจัยคุณภาพการเรียนการสอนภายในโรงเรียน (ข้อ ๕๖)

๒.๔.๑๒ งานนิเทศภายในที่ควรใช้การสัมมนาเป็นกิจกรรมประกอบ คือ การจัดให้ครูประเมินผลการสอนของตนเอง (ข้อ ๔๗)

๒.๔.๑๓ กิจกรรมประกอบที่จะใช้กับงานนิเทศอื่น ๆ นอกนั้นความคิดเห็นของผู้บริหารและครูทั้งในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางไม่สอดคล้องกัน

๓. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกองการมัธยมศึกษาขนาดใหญ่กับขนาดกลางเกี่ยวกับแนวการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา

๓.๑ เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรในโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดกลางเกี่ยวกับงานนิเทศ, ผู้ปฏิบัติ, กิจกรรมหลักและกิจกรรมประกอบ สรุปได้ดังนี้คือ

๓.๑.๑ กลุ่มตัวอย่างประชากรในโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดกลางเห็นด้วยกับงานนิเทศการศึกษาทั้ง ๔ ด้าน ส่วนใหญ่ทั้ง ๒ กลุ่มมีความเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นงานด้านวางแผนการจัดการนิเทศการศึกษาเพียงด้านเดียว

เมื่อพิจารณารายข้อในแต่ละด้าน ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดกลางมีความเห็นเกี่ยวกับงานนิเทศส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น เรื่องการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารงานด้านการนิเทศการศึกษา (ข้อ ๔), การส่งเสริมให้ครูจัดทำอุปกรณ์การสอนขึ้นเอง (ข้อ ๓๔), และการจัดมุมหนังสือทางวิชาการในหมวดวิชา (ข้อ ๔๔) ซึ่งนับว่าเป็น เพียงจำนวนน้อยมากจากผลการวิจัยนี้ นับว่าเป็นไปตามสมมุติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้

๓.๑.๒ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรในโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดกลางเกี่ยวกับผู้ปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนเมื่อพิจารณารายข้อจากงานทั้งหมดแล้วส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จากผลการวิจัยนี้ นับว่าเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ สำหรับข้อที่ทั้ง ๒ กลุ่มมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเพียง ๑๒ ข้อเท่านั้นคือ การจัดตั้งคณะกรรมการบริหารงานด้านการนิเทศภายใน (ข้อ ๔), การแนะนำครูให้เป็นสมาชิกของสมาคมทางวิชาการ (ข้อ ๑๔), การสนับสนุนให้ครูศึกษางานวิจัยทางการศึกษา (ข้อ ๑๕), การจัดทำโครงการสอน (ข้อ ๒๑), แนะนำครูในการจัดทำจุดประสงค์ของการเรียนรู้ (ข้อ ๒๒), การมอบหมายและแบ่งงานสอนแก่ครู (ข้อ ๒๗), การวางแผนการปฏิบัติงานด้านการสอนแต่ละรายวิชา (ข้อ ๒๘), การแนะนำให้ครูรู้จักวิธีการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ (ข้อ ๔๐), การแนะนำแหล่งวิทยาการ

ให้ครูได้รู้จัก (ข้อ ๔๓), การจัดทำบัญชีรายชื่อนักเรียนวารสารที่มีคุณค่าทางวิชาการ (ข้อ ๕๐), การจัดป้ายนิเทศ (ข้อ ๕๑), การประเมินผลการปฏิบัติงานทางวิชาการภายในหมวดวิชา (ข้อ ๕๔)

๓.๑.๓ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรในโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดกลาง เกี่ยวกับกิจกรรมหลักที่จะใช้กับงานนิเทศภายในโรงเรียนเมื่อพิจารณารายข้อจากงานทั้งหมดแล้ว ส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จากผลการวิจัยนี้พบว่า เป็นตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ สำหรับข้อที่ทั้ง ๒ กลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมีเพียง ๑๔ ข้อเท่านั้น คือ การวางแผนงานการนิเทศ (ข้อ ๒), การแนะนำให้ครูเป็นสมาชิกของสมาคมทางวิชาการต่าง ๆ (ข้อ ๑๔), การประสานงานกับหน่วยงานอื่นในการส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาความรู้ (ข้อ ๑๖), การจัดดูงานด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนอื่น ๆ (ข้อ ๑๗), การจัดประชุมนิเทศครูใหม่ (ข้อ ๑๘), การจัดหาเอกสารหลักสูตร (ข้อ ๑๙), การจัดทำแผนการสอน (ข้อ ๒๐), การจัดทำหลักสูตรวิชาชีพเพิ่มเติม (ข้อ ๒๔), การจัดทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร (ข้อ ๒๕), การเตรียมงานด้านการสอนก่อนเปิดภาคเรียน (ข้อ ๒๘), การจัดกลุ่มนักเรียนในการสอน (ข้อ ๓๐), การจัดตารางสอน (ข้อ ๓๑), การส่งเสริมให้ครูจัดทำอุปกรณ์การสอนขึ้นเอง (ข้อ ๓๔), การแนะนำแหล่งวิทยาการให้ครูได้รู้จัก (ข้อ ๔๓), การช่วยเหลือครูในด้านการปฏิบัติงานและปัญหาส่วนตัว (ข้อ ๔๕), การจัดมุมหนังสือทางวิชาการในหมวดวิชา (ข้อ ๔๙), การให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน (ข้อ ๕๓), การศึกษาวิจัยคุณภาพการเรียนการสอน (ข้อ ๕๖), การประเมินผลโครงการนิเทศ (ข้อ ๖๐)

๓.๑.๔ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรในโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดกลาง เกี่ยวกับกิจกรรมประกอบที่จะใช้กับงานนิเทศภายในโรงเรียนเมื่อพิจารณารายข้อจากงานทั้งหมดแล้ว ส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จากผลการวิจัยนี้พบว่า เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ สำหรับข้อที่ทั้ง ๒ กลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีเพียง ๑๑ ข้อเท่านั้น คือ การกำหนดตัวผู้นิเทศภายใน (ข้อ ๕), การจัดดูงานด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนอื่น (ข้อ ๑๗), การจัดหาเอกสารหลักสูตร (ข้อ ๑๙), การแนะนำครูในการจัดทำจุดประสงค์ของการเรียนรู้ (ข้อ ๒๒), การจัดทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร (ข้อ ๒๕), การคัดเลือกบุคลากร (ข้อ ๒๖), การจัดตารางสอน (ข้อ ๓๑), การสนับสนุนให้ครูใช้สื่อการเรียนการสอน (ข้อ ๓๔), การจัดทำให้มีการแลกเปลี่ยนข่าวสารและความคิดเห็น (ข้อ ๔๔), การจัดทำคู่มือครูในด้านการปฏิบัติราชการ (ข้อ ๔๗), การจัดทำบัญชีรายชื่อนักเรียนวารสารที่มีคุณค่า (ข้อ ๕๐)

๓.๒ เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูในโรงเรียนขนาดใหญ่เกี่ยวกับงานนิเทศ, ผู้ปฏิบัติ, กิจกรรมหลักและกิจกรรมประกอบ สรุปได้ดังนี้คือ

๓.๒.๑ ผู้บริหารกับครูในโรงเรียนขนาดใหญ่เห็นด้วยกับงานนิเทศการศึกษา ทั้ง ๔ ด้าน เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมปรากฏว่า ทั้ง ๒ กลุ่มมีความเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ๕ ด้าน แต่อีก ๓ ด้าน คือด้านการวางแผนการจัดการนิเทศ, ด้านการจัดระบบการสอน และด้านการประเมินผลนั้น ทั้ง ๒ กลุ่มมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายข้อในแต่ละด้านปรากฏว่าความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเรื่องดังต่อไปนี้คือ งานทุกงานของด้านวางแผนการจัดการนิเทศการศึกษา (ข้อ ๑-๗), การสนับสนุนให้ครูไปศึกษาเพิ่มเติม (ข้อ ๑๒), การจัดดูงานด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนอื่น (ข้อ ๑๗), การจัดประชุมนิเทศครูใหม่ (ข้อ ๑๘), การจัดทำแผนการสอน (ข้อ ๒๐), การคัดเลือกบุคลากร (ข้อ ๒๖), การเตรียมงานด้านการสอนก่อนเปิดภาคเรียน (ข้อ ๒๘), การวางแผนด้านการสอนแต่ละรายวิชา (ข้อ ๒๙), การจัดตารางสอน (ข้อ ๓๑), การให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก (ข้อ ๓๗), การส่งเสริมให้ครูจัดทำอุปกรณ์การสอน (ข้อ ๓๘), การจัดทำคู่มือครู (ข้อ ๔๗), การจัดให้ครูประเมินผลการสอนของตนเอง (ข้อ ๕๗), การประเมินผลการปฏิบัติงานทางวิชาการภายในหมวดวิชา (ข้อ ๕๘), นอกนั้นส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จากผลการวิจัยนี้เห็นว่า เป็นไปตามสมมุติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้

๓.๒.๒ ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูในโรงเรียนขนาดใหญ่เกี่ยวกับผู้ปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนเมื่อพิจารณารายข้อจากงานทั้งหมดแล้วส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จากผลการวิจัยนี้เห็นว่า เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ สำหรับข้อที่ทั้ง ๒ กลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญสำคัญทางสถิติมีเพียง ๑๒ งานเท่านั้น คือ การวางแผนงานการนิเทศภายใน (ข้อ ๒), การกำหนดเป้าหมายของการนิเทศภายใน (ข้อ ๓), การกำหนดตัวผู้นิเทศภายใน (ข้อ ๕), การกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้นิเทศภายใน (ข้อ ๖), การวางแผนโครงการนิเทศภายใน (ข้อ ๗), การเพิ่มพูนความรู้และวิทยาการใหม่ ๆ แก่ครู (ข้อ ๘), การจัดสัปดาห์วิชาการ (ข้อ ๑๐), การแนะนำครูให้เป็นสมาชิกของสมาคมทางวิชาการต่าง ๆ (ข้อ ๑๔), การแนะนำครูในการจัดทำจุดประสงค์ของการเรียนรู้ (ข้อ ๒๒), การจัดทำหลักสูตรวิชาชีพเพิ่มเติม (ข้อ ๒๔), การคัดเลือกบุคลากร (ข้อ ๒๖), การวิจัยและนำผลวิจัยมาใช้ (ข้อ ๓๓)

๓.๒.๓ ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูในโรงเรียนขนาดใหญ่เกี่ยวกับกิจกรรม

หลักที่จะใช้กับงานนิเทศภายในโรงเรียน เมื่อพิจารณารายชื่อจากงานทั้งหมดแล้วส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จากผลการวิจัยนี้พบว่า เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ สำหรับข้อที่หึ่ง ๒ กลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเพียง ๑๒ ข้อเท่านั้นคือ การวางแผนงานการนิเทศภายใน (ข้อ ๒), การกำหนดเป้าหมายของการนิเทศภายใน (ข้อ ๓), การสนับสนุนให้ครูใช้วิธีสอนที่ทันสมัย (ข้อ ๙), การแนะนำครูให้เป็นสมาชิกของสมาคมทางวิชาการต่าง ๆ (ข้อ ๑๔), การจัดทำโครงการสอน (ข้อ ๒๑), การวางแผนด้านการสอนแต่ละรายวิชา (ข้อ ๒๔), การวิจัยและนำผลวิจัยมาใช้ (ข้อ ๓๓), การให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก (ข้อ ๓๗), การจัดสภาพที่ทำงานให้มีความคล่องตัว (ข้อ ๔๑), การรวบรวมผลวิจัยทางการศึกษา (ข้อ ๔๔), การศึกษาวิจัยคุณภาพการเรียนการสอน (ข้อ ๔๖), การประเมินผลการปฏิบัติงานทางวิชาการภายในหมวดวิชา (ข้อ ๔๘),

๓.๒.๔ ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูในโรงเรียนขนาดใหญ่เกี่ยวกับ

กิจกรรมประกอบที่จะใช้กับงานนิเทศภายในโรงเรียนเมื่อพิจารณารายชื่อจากงานทั้งหมดแล้วส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จากผลการวิจัยนี้พบว่า เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ สำหรับข้อที่หึ่ง ๒ กลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเพียง ๘ ข้อเท่านั้น คือ การวางแผนการนิเทศภายใน (ข้อ ๒), การแนะนำให้ครูเป็นสมาชิกของสมาคมทางวิชาการต่าง ๆ (ข้อ ๑๔), การจัดทำโครงการสอน (ข้อ ๒๑), การมอบหมายและแบ่งงานสอนแก่ครู (ข้อ ๒๗), การแนะนำแหล่งวิชาการแก่ครู (ข้อ ๔๓), การจัดให้มีการแลกเปลี่ยนข่าวสารและความคิดเห็น (ข้อ ๔๔), การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูในโรงเรียน (ข้อ ๔๖), การจัดมุมหนังสือทางวิชาการในหมวดวิชา (ข้อ ๔๘),

๓.๓ เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูในโรงเรียนขนาดกลางเกี่ยวกับ

งานนิเทศ, ผู้ปฏิบัติ, กิจกรรมหลักและกิจกรรมประกอบ สรุปได้ดังนี้คือ

๓.๓.๑ ผู้บริหารกับครูในโรงเรียนขนาดกลางเห็นด้วยกับงานนิเทศการศึกษา

๖ ด้าน อีก ๒ ด้าน คืองานด้านการจัดระบบการสอนและงานด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ นั้น ผู้บริหารเห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนครูเพียงแต่เห็นด้วยเมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมปรากฏว่าหึ่ง ๒ กลุ่ม มีความเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ๔ ด้าน แต่อีก ๓ ด้าน คือ

ด้านหลักสูตร, ด้านการจัดระบบการสอน และด้านการจัดบริการพิเศษอื่น ๆ นั้น ทั้ง ๒ กลุ่มมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายข้อในแต่ละด้านปรากฏว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเรื่องดังต่อไปนี้คือ การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับงานวิชาการ (ข้อ ๑), การนิเทศการสอนแก่ครูใหม่ (ข้อ ๑๑), การจัดดูงานด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนอื่น ๆ (ข้อ ๑๗), การจัดปฐมนิเทศครูใหม่ (ข้อ ๑๘), การจัดทำแผนการสอน (ข้อ ๒๐) การจัดทำโครงการสอน (ข้อ ๒๑), การแนะนำครูในการจัดทำจุดประสงค์ของการเรียนรู้ (ข้อ ๒๒), การเตรียมงานด้านการสอนก่อนเปิดภาคเรียน (ข้อ ๒๔), การวางแผนด้านการสอนแต่ละรายวิชา (ข้อ ๒๕), การแนะนำแหล่งวิทยากรแก่ครู (ข้อ ๔๓), การจัดทำคู่มือครู (ข้อ ๔๗), การจัดมุมหนังสือทางวิชาการ (ข้อ ๔๘), การจัดให้ครูประเมินผลการสอนของตนเอง (ข้อ ๕๗), นอกนั้นส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จากผลการวิจัยนี้นับว่าเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

๓.๓.๒ ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูในโรงเรียนขนาดกลางเกี่ยวกับผู้ปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียน เมื่อพิจารณารายข้อจากงานทั้งหมดแล้วส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จากผลการวิจัยนี้ นับว่าเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ สำหรับข้อที่ทั้ง ๒ กลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมีเพียง ๗ ข้อเท่านั้นคือ การวางแผนโครงการนิเทศภายใน (ข้อ ๗), การจัดหาเอกสารหลักสูตร (ข้อ ๑๕), การจัดทำแผนการสอน (ข้อ ๒๐), การคัดเลือกบุคลากร (ข้อ ๒๖), การจัดให้มีการแลกเปลี่ยนข่าวสารและความคิดเห็นทางวิชาการ (ข้อ ๔๔), การจัดทำคู่มือครู (ข้อ ๔๗), การศึกษาวิเคราะห์สภาพทางวิชาการ (ข้อ ๕๕)

๓.๓.๓ ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูในโรงเรียนขนาดกลางเกี่ยวกับกิจกรรมหลักที่จะใช้กับงานนิเทศภายในโรงเรียน เมื่อพิจารณารายข้อจากงานทั้งหมดแล้วส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จากผลการวิจัยนี้ นับว่าเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ สำหรับข้อที่ทั้ง ๒ กลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมีเพียง ๔ ข้อ คือ การจัดกลุ่มนักเรียนในการสอน (ข้อ ๓๐), การสำรวจปัญหาในด้านการสอนและหาแนวทางแก้ไข (ข้อ ๓๑), การจัดทำคู่มือครู (ข้อ ๔๗), การแจ้งข่าวสารทางการศึกษาให้ชุมชนทราบ (ข้อ ๕๔),

๓.๓.๔ ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูในโรงเรียนขนาดกลางเกี่ยวกับกิจกรรมประกอบที่จะใช้กับงานนิเทศภายในโรงเรียน เมื่อพิจารณารายข้อจากงานทั้งหมดแล้วปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเพียงข้อเดียวคือ เรื่องการจัดโครงการใช้แหล่งวิทยากรใน

ชุมชน (ข้อ ๕๕) ข้ออื่น ๆ นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติจากผลการวิจัยนี้พบว่า เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

๔. ปัญหาและอุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้นในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา

จากการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกองการมัธยมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้นปรากฏว่า

๔.๑ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรในโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดกลาง เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้นในการจัดการนิเทศการศึกษา สรุปได้ว่า

๔.๑.๑ ความคิดเห็นโดยส่วนรวมของทั้ง ๒ กลุ่มแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มตัวอย่างทั้ง ๒ กลุ่ม เห็นว่าปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้อาจจะเกิดขึ้นได้ในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา เมื่อพิจารณารายชื่อปรากฏว่า ความคิดเห็นของทั้ง ๒ กลุ่ม เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น เรื่องต่อไปนี้คือ

-ผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่เห็นความจำเป็นโดยรีบด่วนที่จะจัดงานนิเทศภายใน (ข้อ ๑)

-ครูในโรงเรียนมักไม่ค่อยเชื่อถือหรือศรัทธาในตัวผู้นิเทศภายในโรงเรียน (ข้อ ๖)

-ครูมักไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรมการนิเทศภายใน (ข้อ ๗)

-สภาพของโรงเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมการนิเทศ (ข้อ ๑๐)

๔.๑.๒ กลุ่มตัวอย่างทั้ง ๒ กลุ่ม เห็นว่าปัญหาและอุปสรรคแต่ละข้ออาจจะเกิดขึ้นได้ทุกข้อ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนขนาดใหญ่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนขนาดกลางเป็นส่วนใหญ่ยกเว้นในเรื่องต่อไปนี้คือ

- โรงเรียนขาดงบประมาณในการจัดกิจกรรมการนิเทศ (ข้อ ๘)
- โรงเรียนขาดเครื่องมือ เครื่องใช้ในการจัดกิจกรรมการนิเทศ (ข้อ ๙)
- สภาพของโรงเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมการนิเทศ (ข้อ ๑๐)

๔.๒ ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูในโรงเรียนขนาดใหญ่เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้นในการจัดการนิเทศการศึกษา สรุปได้ว่าความคิดเห็นโดยส่วนรวมของทั้ง ๒ กลุ่ม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มตัวอย่างทั้ง ๒ กลุ่ม เห็นว่าปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ อาจจะเกิดขึ้นได้ในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา เมื่อพิจารณารายข้อปรากฏว่าความคิดเห็นของทั้ง ๒ กลุ่ม เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเรื่องครูในโรงเรียนมักไม่ค่อยเชื่อถือหรือศรัทธาในตัวผู้นิเทศภายใน (ข้อ ๖)

๔.๓ ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูในโรงเรียนขนาดกลางเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้นในการจัดการนิเทศการศึกษา สรุปได้ว่า ความคิดเห็นโดยส่วนรวมของทั้ง ๒ กลุ่ม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มตัวอย่างทั้ง ๒ กลุ่ม เห็นว่าปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ อาจจะเกิดขึ้นได้ในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา เมื่อพิจารณารายข้อปรากฏว่าความคิดเห็นของทั้ง ๒ กลุ่ม เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน ในด้านปัญหาและอุปสรรคที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด สรุปความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้งในโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดกลางได้ ดังนี้ คือ ด้านบุคลากร ขาดตัวผู้นิเทศภายใน

โรงเรียน บุคลากรในโรงเรียนยังขาดความรู้และความเข้าใจในวิธีดำเนินงานนิเทศภายใน
 ครูไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการนิเทศภายใน ครูไม่เข้าใจเป้าหมายที่แท้จริงของการ
 นิเทศ ผู้บริหารไม่ค่อยให้ความสำคัญเท่าที่ควร ผู้นิเทศไม่ค่อยได้รับการยอมรับจากครู

ด้านการดำเนินงาน ระบบการบริหารในโรงเรียนไม่เอื้ออำนวยเท่าที่ควร
 ครูขาดความสามัคคีกัน ขาดการประสานงานกันภายในโรงเรียน ขาดการติดตามผลและประเมินผล
 สภาพของโรงเรียนไม่เอื้ออำนวย

ด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ ขาดงบประมาณ ขาดเครื่องมือเครื่องใช้
 ด้านเวลา บุคลากรในโรงเรียนไม่มีเวลาพอที่จะปฏิบัติงานนิเทศเพราะมี

งานสอนต้นมืออยู่แล้ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อภิปรายผลการวิจัย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา

๑. งานนิเทศการศึกษาที่ควรจัดขึ้นภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา

๑.๑ จากผลการวิจัยที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรในโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดกลาง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานนิเทศที่ควรจัดขึ้นภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยส่วนรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นงานเพียงด้านเดียวคือการวางแผนการจัดการนิเทศการศึกษา และเมื่อพิจารณาแต่ละเรื่องที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติก็มีเพียงจำนวนน้อย แสดงให้เห็นว่าโดยส่วนรวมแล้วความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรในโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดกลางเกี่ยวกับงานนิเทศที่ควรจัดขึ้นภายในโรงเรียนมัศึกษานั้นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะการนิเทศการศึกษาคือความพยายามอย่างหนึ่งหรือหลาย ๆ อย่างที่จะช่วยส่งเสริมให้การศึกษา มีคุณภาพทั้งด้านการเรียนการสอน^๑ ทั้งผู้บริหารและครูจึงให้ความสำคัญพอสมควร หรืออาจจะเป็นเพราะการนิเทศการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารโรงเรียนซึ่งผู้บริหารต้องมีส่วนเกี่ยวข้อง ในการให้บริการทางการศึกษา เพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนเกิดผลสัมฤทธิ์ตามความคาดหวัง^๒

^๑สาย ภาณุรัตน์, คู่มือนิเทศการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ ๒. (พระนคร : แผนกการพิมพ์ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา, ๒๕๑๑), หน้า ๑๑.

^๒Glen G. Eye, and Lanore A. Netzer, Supervision of Instruction A Phase of Administration. (New York : Harper & Row, Publisher, 1965), p.12.

ส่วนครูนั้นที่เห็นด้วยอาจจะเป็นเพราะครูเห็นว่ากรณีเทศการศึกษาคือเป็นกระบวนการกระตุ้นความเจริญก้าวหน้าของครูและมุ่งหวังที่จะช่วยเหลือครูเพื่อช่วยให้ครูได้ช่วยตัวเองได้^๑ จึงทำให้ทั้งผู้บริหารและครูทั้งในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางเห็นด้วยกับงานนิเทศการศึกษาเป็นส่วนใหญ่นับว่าเป็นการเริ่มต้นที่ดีของการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา เนื่องจากบุคลากรในโรงเรียนทั้งขนาดใหญ่และขนาดกลางเห็นด้วย และให้ความสำคัญในเรื่องนี้พอสมควร จากผลการวิจัยที่พบว่าความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรในโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดกลางเกี่ยวกับงานด้านวางแผนการจัดการนิเทศการศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่น่าจะนำมาพิจารณาถ้าจะนำงานด้านนี้ไปปฏิบัติในโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดกลางยังแตกต่างกันอยู่ เกี่ยวกับงานด้านนี้จึงจำเป็นต้องศึกษาให้ถี่เสียก่อนว่างานด้านนี้มีการยอมรับแค่ไหน เพียงใด เพราะตามหลักการนั้นการนิเทศควรถูกปรับให้ตรงกับความต้องการของแต่ละบุคลากรของโรงเรียน^๒

เกี่ยวกับข้อค้นพบที่ว่าความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรในโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดกลางแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเรื่องการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารงานด้านนิเทศและการจัดพิมพ์หนังสือทางวิชาการภายในหมวดวิชานั้น อาจจะเป็นเพราะโรงเรียนขนาดใหญ่เห็นด้วยมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางที่จะจัดงานดังกล่าวนี้ขึ้นภายในโรงเรียน เนื่องจากสภาพของโรงเรียนมีความพร้อมในด้านอาคารสถานที่ และจำนวนบุคลากรมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง ส่วนเรื่องการส่งเสริมให้ครูจัดทำอุปกรณ์การสอนขึ้นเองโดยใช้วัสดุที่หาได้ง่ายนั้นเป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนขนาดกลางเห็นด้วยมากกว่า ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะโรงเรียนขนาดกลาง

^๑Harold Spears, Improving the Supervision of Instruction.

(New York : Prentice - Hall, 1967), p. 16.

^๒James R. Marks, Emery Stoops and Joice King - Stoops, Handbook of Educational Supervision : A Guide for the Practitioner. (Boston : Allyn and Bacon, 1971) pp. 3-4.

ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนที่เพิ่งเปิดขึ้นใหม่ โรงเรียนยังไม่พร้อมในด้านบุคลากร อาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ยังขาดแคลนอุปกรณ์การสอน ไม่มีงบประมาณมากพอที่จะจัดซื้อจึงจำต้องช่วยตัวเอง ทำให้กลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนขนาดกลางเห็นด้วยในเรื่องนี้

๑.๒ จากการพิจารณาผลการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีต่องานนิเทศด้านต่าง ๆ ที่ควรจะต้องจัดขึ้น พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านการวางแผนการจัดการนิเทศการศึกษา ด้านการจัดระบบการสอน และด้านการประเมินผล เป็นที่น่าสังเกตว่าผู้บริหารเห็นด้วยกับงาน ๓ ด้านนี้ มากกว่าครูอาจจะเห็นเพราะผู้บริหารเห็นว่างานเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานวิชาการ ซึ่งผู้บริหารต้องมีส่วนเกี่ยวข้องและรับผิดชอบโดยตรงในการจัดให้มีขึ้นซึ่งเป็นการสอดคล้องกับที่ นิกลีย์และอีแวนส์ (Neagley and Evans) กล่าวไว้ว่างานนิเทศของอาจารย์ใหญ่ประการหนึ่งก็คือการดำเนินการวัดผลและประเมินผลโครงการนิเทศทั้งระบบ^๑ นอกจากนี้ สุจริต เพียรชอบ ก็ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ไว้เช่นกันว่า งานนิเทศที่ครูใหญ่ควรทำคือ การประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน เช่น การจัดให้ครูประเมินผลการสอนของตนเอง^๒ และจากผลการวิจัยของออตติส คาร์รอล เอ็ดเวิร์ดส์ (Ottis Carrol Edwards) เกี่ยวกับงานนิเทศของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการนั้น ผลการวิจัยพบว่า ความรับผิดชอบที่ได้รับการเห็นพ้องต้องกัน เกินกว่าร้อยละ ๔๕ ว่า เป็นงานสำคัญของหัวหน้าฝ่ายวิชาการประการหนึ่ง ก็คือการจัดหรือให้ความเห็นชอบชั่วโมงสอนให้คณะอาจารย์^๓ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือการมอบหมายและแบ่งงานสอนให้แก่

^๑Rose L. Neagley and Dean N. Evans, Handbook for Effective Supervision of Instruction. (Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall, 1964), pp. 105-106.

^๒สุจริต เพียรชอบ, "ครูใหญ่กับการนิเทศการศึกษา, "วารสารการศึกษาแห่งชาติ ๖ (กรกฎาคม ๒๕๒๔) : ๑๔-๒๗.

^๓Ottis Carrol Edwards, "Conflicts in Role Expectations for the Academic Dean in Church Related Colleges, "Dessertation Abstracts. Vol. XXIX, No. 9, 1969, p. 2884.

ครูตามความถนัดและความสามารถนั่นเอง นอกจากนั้น ธนู แสงศักดิ์ ยังได้กล่าวไว้ว่างานนิเทศของหัวหน้าหมวดหรือสายวิชา ควรจะเป็นงานดังต่อไปนี้ เช่น การร่วมจัดตารางสอน การเตรียมการก่อนเปิดภาคเรียน^๑ ฉะนั้นผู้บริหารจึงให้ความสำคัญกับงานดังกล่าวนี้มากกว่าครูเพราะถือว่าเป็นหน้าที่โดยตรงของตน ส่วนด้านการวางแผนการจัดการนิเทศนั้น ผู้บริหารเห็นด้วยมากกว่าครูอาจจะ เป็นเพราะผู้บริหารในโรงเรียนขนาดใหญ่ส่วนมากมีอายุราชการ ๒๑ ปีขึ้นไป นับว่าเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมานาน ผ่านการทำงานมามากมายย่อมจะตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผน เพราะการทำงานใด ๆ ก็ตามถ้าจะให้งานดำเนินไปตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบระเบียบก็ต้องมีการวางแผนงานทั้งระยะยาวและระยะสั้น มีการปรับและยืดหยุ่นแผนได้ตามสมควร งานจึงจะบรรลุผล

นอกจากนั้น เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูในโรงเรียนขนาดใหญ่เป็นรายข้อปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่น่าสนใจ และควรนำมาอภิปรายคือ เรื่องการสนับสนุนให้ครูไปศึกษาเพิ่มเติม จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ถึงแม้ว่าระดับความคิดเห็นของทั้ง ๒ กลุ่ม จะอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งก็ตาม แต่ของครูมีแนวโน้มค่อนข้างมากส่วนของผู้บริหารเห็นด้วยอย่างยิ่งค่อนข้างน้อย ซึ่งผลการวิจัยของกฤษณี น้ำเพชร ก็พบว่าครู-อาจารย์ มีความเห็นว่าการปฏิบัติในเรื่องการสนับสนุนให้ครูศึกษาต่ออยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุด^๒ ซึ่งผลการวิจัยนี้น่าจะนำมาสนับสนุนในเรื่องนี้ได้ สำหรับครูนั้นเห็นด้วยอย่างยิ่งอยู่ในระดับสูงอาจเป็นเพราะครูเห็นความสำคัญในเรื่องนี้มากเพราะการศึกษาเพิ่มเติม เป็นการช่วยพัฒนาความรู้ความสามารถของตนให้สูงขึ้น และเมื่อนำเอาสถานภาพของครู

^๑ ธนู แสงศักดิ์, "บทบาทและงานในหน้าที่ของหัวหน้าแผนกวิชา, วิทยาคาร

๑ (กรกฎาคม ๒๕๑๕) : ๑๐-๒๐.

^๒ กฤษณี น้ำเพชร, "วิธีปฏิบัติในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา"

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, (๒๕๒๑), หน้า ๑๒๑.

ในโรงเรียนขนาดใหญ่มาประกอบการพิจารณา ก็พบว่าครูส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๒๑ - ๓๐ ปี มีอายุ-
ราชการระหว่าง ๕-๑๐ ปี นับว่าอยู่ในวัยที่กำลังกระฉับกระเฉง มีความตื่นตัว และยังมีประสบการณ์
ไม่มากนัก จึงอาจจะมีความต้องการที่จะพัฒนาตัวเองใฝ่หาความรู้เพิ่มขึ้นก็ได้ อีกเรื่องหนึ่งที่ผู้บริหาร
กับครูมีความเห็นขัดแย้งกันคือ เรื่องการจัดปฐมนิเทศครูใหม่ จากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารเห็นด้วย
อย่างยิ่งในเรื่องนี้ แต่ครูเพียงแต่เห็นด้วย อาจจะเป็นเพราะว่าครูเห็นว่าเรื่องนี้เป็นหน้าที่โดยตรง
ของผู้บริหารที่จะจัดทำขึ้น เพราะการปฐมนิเทศครูใหม่เป็นการช่วยเหลือครู ทางด้านวิชาการและ
ด้านบริหารที่ครูใหญ่ควรทำ^๑ ส่วนเรื่องการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกในด้าน การเรียนการ
สอนแก่ครูนั้น ครูเห็นด้วยอย่างยิ่งอยู่ในระดับสูงกว่าผู้บริหาร ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะครูเป็นฝ่าย
ปฏิบัติการแต่ผู้บริหารเป็นฝ่ายจัดบริการเพื่อให้ฝ่ายปฏิบัติการทำงานได้อย่างคล่องตัว ครูจึงเห็นว่า
เรื่องนี้จำเป็นและสำคัญเพราะจะช่วยทำให้งานดำเนินไปได้สะดวกและมีประสิทธิภาพ

๑.๓ จากการพิจารณาผลการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูในโรงเรียน
ขนาดกลาง ที่มีต่องานนิเทศด้านต่าง ๆ ที่ควรจะต้องจัดขึ้นพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติในด้านหลักสูตร ด้านการจัดระบบการสอนและด้านการจัดบริการพิเศษอื่น ๆ เป็นที่น่าสังเกตว่า
ผู้บริหารเห็นด้วยกับงาน ๓ ด้านนี้มากกว่าครูโดยเฉพาะด้านการจัดระบบการสอน ผู้บริหารเห็นด้วย
อย่างยิ่ง แต่ครูเพียงแต่เห็นด้วย ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะเหตุผลเดียวกับที่ได้กล่าวมาแล้วในโรงเรียน
ขนาดใหญ่ ผู้บริหารเห็นว่างานเหล่านี้เป็นหน้าที่ของตนที่จะต้องจัดทำ แต่มีข้อน่าสังเกตว่าด้านการจัด
สิ่งอำนวยความสะดวกและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ นั้น ถึงแม้ครูเพียงเห็นด้วยแต่ก็มีแนวโน้มค่อนข้างมาก
เกือบจะใกล้เคียงกับผู้บริหารอาจจะเป็นเพราะสภาพของโรงเรียนขนาดกลางยังไม่พร้อมในด้านต่าง ๆ
ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ครูจึงเห็นด้วยค่อนข้างมากที่จะให้จัดงานด้านนี้

^๑ สุจริต เพ็ชรชอบ, "ครูใหญ่กับการนิเทศการศึกษา," วารสารการศึกษาแห่งชาติ

นอกจากนั้น เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูในโรงเรียนขนาดกลาง เป็นรายข้อปรากฏว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่น่าสนใจและควรนำมาอภิปรายคือ เรื่องการนิเทศการสอนแก่ครูใหม่ จากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารในโรงเรียนขนาดกลางเห็นด้วยค่อนข้างมากที่จะจัดเรื่องนี้ขึ้นภายในโรงเรียน แต่ครูเห็นด้วยน้อยกว่าผู้บริหาร ทั้ง ๆ ที่เรื่องนี้ผู้ที่จะได้รับประโยชน์มากที่สุดก็คือครู ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะครูยังไม่เข้าใจเป้าหมายที่แท้จริงของการนิเทศก็ได้ เพราะจากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูในโรงเรียนขนาดกลางเกี่ยวกับปัญหาในเรื่องนี้ปรากฏว่า ครูเห็นว่ามีความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นมากกว่าผู้บริหาร ส่วนเรื่องการจัดดูงานด้านการเรียนการสอนโรงเรียนอื่น การจัดประชุมนิเทศครูใหม่ การแนะนำแหล่งวิทยากรแก่ครู การจัดทำคู่มือครู การจัดมุมหนังสือทางวิชาการภายในหมวดวิชาและการจัดให้ครูประเมินผลการสอนของตนเอง เป็นที่น่าสังเกตว่าถึงแม้ความคิดเห็นของทั้ง ๒ กลุ่ม จะอยู่ในระดับเห็นด้วยเหมือนกัน แต่ผู้บริหารมีแนวโน้มเห็นด้วยมากกว่าครูทุกเรื่อง จากผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารในโรงเรียนขนาดกลางมีความตื่นตัวในเรื่องการนิเทศพอสมควร จึงเห็นด้วยกับงานต่าง ๆ ที่จะช่วยพัฒนาครูในโรงเรียนให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น แต่ครูยังไม่ค่อยตื่นตัวเท่าที่ควร จึงเห็นความสำคัญในเรื่องนี้น้อยไป อาจจะเป็นเพราะยังไม่เข้าใจเป้าหมายของการนิเทศดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ส่วนเรื่องอื่น ๆ นอกจากนี้ผู้บริหารกับครูเห็นขัดแย้งกันและผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารเห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนครูเพียงแต่เห็นด้วยเท่านั้น ทั้งนี้อาจจะเป็นเหตุอันเดียวกับข้างต้นที่กล่าวมาแล้วเช่นกัน

เมื่อกล่าวถึงงานนิเทศการศึกษาที่ควรจัดขึ้นภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สรุปได้ว่าทั้งผู้บริหารและครูในโรงเรียนทั้งขนาดใหญ่กับขนาดกลางเห็นด้วยทุกด้าน แต่ถ้าพิจารณาให้ละเอียดลงไปเป็นรายข้อ ปรากฏว่า งานที่ผู้บริหารและครูเห็นด้วยอย่างยี่งนั้นยังมีจำนวนไม่มากนัก เพราะจากจำนวน ๖๐ งาน กลุ่มตัวอย่างประชากรในโรงเรียนขนาดใหญ่เห็นด้วยอย่างยี่งเพียง ๑๕ งาน ส่วนกลุ่มตัวอย่างประชากรในโรงเรียนขนาดกลางเห็นด้วยอย่างยี่งเพียง ๑๔ งาน ประมาณร้อยละ ๒๕ ของงานทั้งหมดเท่านั้น สิ่งนี้ควรจะนำมาพิจารณา และหาวิธีการที่จะจัดงานนิเทศเรื่องต่าง ๆ ให้มากขึ้น เพราะงานนิเทศการศึกษาเป็นงานที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยี่งในการปรับปรุงคุณภาพของการศึกษา การนิเทศการศึกษายังช่วยในการปรับปรุงงานวิชาการในสถานศึกษาซึ่งนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการบริหารการศึกษา ดังที่ เอ็ดเวิร์ด อี สมิธ (Edward E. Smith) กล่าวว่า

"การบริหารการศึกษาในโรงเรียนต้องปฏิบัติงานวิชาการให้สูงกว่าด้านอื่น ๆ คือร้อยละ ๔๐ ของงานทั้งหมด"^๑ เมื่อมาพิจารณาความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง ปรากฏว่าผู้บริหารในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางเห็นด้วยอย่างยิ่ง ๒๑ งาน แต่ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ๑๑ งาน ครูในโรงเรียนขนาดกลางเห็นด้วยอย่างยิ่ง ๑๐ งาน ซึ่งผลการวิจัยนี้น่าจะเป็นข้อสังเกตได้ว่าครูยังเห็นด้วยอย่างยิ่งกับงานนิเทศจำนวนน้อยเพียงประมาณร้อยละ ๑๔ ส่วนผู้บริหารเห็นด้วยอย่างยิ่งประมาณร้อยละ ๓๕ แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารในโรงเรียนทั้ง ๒ ขนาดเห็นความสำคัญเกี่ยวกับงานนิเทศมากกว่าครู ส่วนการที่ผู้บริหารเห็นด้วยอย่างยิ่งกับงานต่าง ๆ จำนวนไม่มากนักอาจจะเป็นเพราะยังมีปัญหาหรืออุปสรรคที่จะจัดงานต่าง ๆ นั้นขึ้นภายในโรงเรียน ส่วนครูนั้นยังเห็นด้วยอย่างยิ่งน้อยกว่าอาจจะเป็นเพราะครูยังไม่เข้าใจในเรื่องนี้เท่าที่ควร จึงให้ความสำคัญของงานนิเทศน้อยไป จึงจำเป็นที่จะต้องหาทางแก้ไขและทำให้ครูเห็นความสำคัญในเรื่องนี้ให้มากขึ้น เพราะตัวครูคือบุคคลที่จะได้รับผลประโยชน์จากการนิเทศการศึกษาโดยตรง และจะส่งผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาตามเป้าหมายที่กำหนดให้เกิดขึ้นกับนักเรียนในที่สุด

๒. ผู้ปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา

๒.๑ จากผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรในโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดกลางเกี่ยวกับผู้ปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน แต่มีบางเรื่องที่ยัง ๒ กลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งควรจะนำมาอภิปรายคือในเรื่องการแนะนำครูในการจัดทำจุดประสงค์ของการเรียนรู้แต่ละรายวิชา การแนะนำแหล่งวิทยาการให้ครูได้รู้จักและการจัดป้ายนิเทศเพื่อให้ข่าวสารความรู้แก่ครูนั้น กลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนขนาดใหญ่เห็นว่าผู้ปฏิบัติควรจะเป็นผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและหัวหน้าหมวดร่วมกัน แต่ในโรงเรียนขนาดกลางเห็นว่าควรจะเป็นผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะในโรงเรียนขนาดใหญ่มีบุคลากร

---

^๑Eaward E. Smith, Stanley W. Kronse and Mark M. Atkinson, The Education's Encyclopedia (New Jersey : Prentice - Hall, 1961), p.170.

เป็นจำนวนมาก จำนวนครูในแต่ละหมวดวิชาก็มีจำนวนไม่น้อย การดำเนินงานต่าง ๆ จำเป็นต้องมีตัวกลางในการทำงาน เพื่อให้เกิดการประสานสัมพันธ์กับงานจึงจะดำเนินไปได้อย่างคล่องตัว หัวหน้าหมวดในโรงเรียนขนาดใหญ่เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญเป็นตัวแทนของครูในหมวดวิชา จึงต้องทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการประสานงานระหว่างครูกับผู้บริหาร ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนขนาดใหญ่จึงมีความเห็นว่าเป็นเรื่อง ๓ เรื่องดังกล่าวนี้ ควรที่หัวหน้าหมวดวิชาจะต้องทำร่วมกับผู้ช่วยฝ่ายวิชาการด้วย ส่วนในโรงเรียนขนาดกลางนั้นอาจจะเห็นเพราะมีจำนวนบุคลากรไม่มากเท่าโรงเรียนขนาดใหญ่การประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในโรงเรียน สามารถจะกระทำได้ดีที่สุดมากกว่า นอกจากนั้นโรงเรียนขนาดกลางอาจจะมีปัญหาในด้านขาดบุคลากร หัวหน้าหมวดจึงต้องรับภาระด้านงานสอนมากพอ ๆ กับครู ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนขนาดกลางจึงมีความเห็นว่างาน ๓ เรื่องดังกล่าวนี้ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการจึงควรจะเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง

จากผลการวิจัยที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนขนาดใหญ่เห็นว่าหัวหน้าหมวดวิชาควรเป็นผู้ปฏิบัติ เรื่องการแนะนำให้ครูเป็นสมาชิกของสมาคมทางวิชาการต่าง ๆ แต่โรงเรียนขนาดกลางเห็นว่าควรเป็นหัวหน้าสถานศึกษานั้นโดยแท้จริงแล้วในเรื่องนี้ สุจริต เพียรชอบ ได้กล่าวไว้ว่าการแนะนำให้ครูเข้าเป็นสมาชิกของสมาคมทางวิชาการต่าง ๆ เป็นงานนิเทศที่ครูใหญ่ควรทำ^๑ แต่ในทางปฏิบัตินั้น อาจจะเห็นเพราะในโรงเรียนขนาดใหญ่มีขอบข่ายงานกว้างขวาง หัวหน้าสถานศึกษามุ่งงานด้านอื่น ๆ ที่จะต้องรับผิดชอบอีกมากมาย งานบางอย่างจึงจำเป็นต้องกระจายความรับผิดชอบไปให้ผู้บริหารระดับรองลงไปรับผิดชอบแทน

จากผลการวิจัยที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนขนาดใหญ่เห็นว่าหัวหน้าหมวดวิชากับครูหรือคณะครูควรเป็นผู้ปฏิบัติในการจัดทำโครงการสอน แต่โรงเรียนขนาดกลางเห็นว่านอกจากหัวหน้าหมวดวิชากับครูหรือคณะครูแล้ว งานด้านนี้ควรมีผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เข้ามาร่วมด้วยอาจจะเห็นเพราะกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนขนาดกลางเห็นว่าผู้ช่วยฝ่ายวิชาการเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญมากในด้านวิชาการ

^๑สุจริต เพียรชอบ, "ครูใหญ่กับการนิเทศการศึกษา," วารสารการศึกษาแห่งชาติ

ของโรงเรียนจึงจำเป็นต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำเรื่องนี้ แต่ในโรงเรียนขนาดใหญ่นั้น ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการอาจจะมีส่วนที่ต้องรับผิดชอบมาก จึงต้องกระจายความรับผิดชอบไปให้หัวหน้าหมวดวิชาดำเนินการร่วมกับคณะครู เนื่องจากหัวหน้าหมวดมีความใกล้ชิดกับครูผู้สอนในแต่ละหมวดวิชามากกว่า

จากผลการวิจัยที่พบว่า เรื่องการมอบหมายและแบ่งงานสอนให้แก่ครูตามความถนัดและความสามารถนั้น กลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนขนาดใหญ่เห็นว่าหัวหน้าหมวดวิชาควรรับผิดชอบ แต่โรงเรียนขนาดกลางเห็นว่าผู้ช่วยฝ่ายวิชาการควรเข้ามามีบทบาทในเรื่องนี้ร่วมกับหัวหน้าหมวดวิชาด้วยในเรื่องนี้ นิสิตปริญญาโท แผนกวิชามัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้สรุปไว้ว่า การมอบหมายและแบ่งงานสอนแต่ละชั้นให้ครูตามความถนัดและความสามารถนั้น เป็นงานด้านการนิเทศการศึกษาของหัวหน้าหมวดวิชาประการหนึ่ง^๑ การที่โรงเรียนขนาดกลางเห็นว่า ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการควรเข้ามามีส่วนร่วมด้วยก็อาจจะเป็นเพราะเหตุผลที่ได้กล่าวมาข้างต้น แล้วว่าในโรงเรียนขนาดกลางนั้นผู้ช่วยฝ่ายวิชาการมีบทบาทสำคัญมากในด้านงานวิชาการของโรงเรียนหรืออาจจะเป็นเพราะโรงเรียนขนาดกลางเป็นโรงเรียนที่เปิดใหม่ การแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าหมวดวิชายังไม่เต็มรูป ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการจำเป็นต้องรับผิดชอบตำแหน่งนั้นแทนไปก่อนจนกว่าจะมีตัวบุคลากรที่เหมาะสม ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการจึงต้องรับผิดชอบงานในหน้าที่ดังกล่าวนี้ไปด้วย สำหรับเรื่องการประเมินผลการปฏิบัติงานทางวิชาการภายในหมวดวิชานั้น กลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนขนาดใหญ่เห็นว่าควรจะเป็นการร่วมกันทำระหว่างหัวหน้าหมวดกับครู แต่โรงเรียนขนาดกลางเห็นว่าควรจะเป็นหัวหน้าหมวดเพียงฝ่ายเดียว ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนขนาดกลางเห็นว่าเรื่องนี้เป็นหน้าที่โดยตรงของหัวหน้าหมวดวิชาก็ได้ เพราะกรมสามัญศึกษาได้กำหนดหน้าที่ประการหนึ่งของหัวหน้าหมวดวิชาไว้ว่าหัวหน้าหมวดวิชาต้องจัดให้มีการประเมินผลการเรียนการสอนในหมวดวิชา สรุปรายงานการ

^๑ นิสิตปริญญาโท, การมัธยมศึกษาวิธิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๗, (เอกสารยึดสำเนาไม่เรียงลำดับหน้า).

ปฏิบัติงานและเสนอข้อคิดเห็นของครูในหมวดต่อผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ?

สำหรับในเรื่องอื่น ๆ ที่ทั้ง ๒ กลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แต่ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวนี้เป็นบุคคลเดียวกันในความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดกลางอาจจะเป็นเพราะว่าความคิดเห็นของทั้ง ๒ กลุ่ม เกี่ยวกับผู้ปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวเหล่านี้ ยังแตกต่างกันอยู่มาก แต่ผลวิจัยที่ปรากฏออกมาเป็นคนเดียวกันนั้นอาจจะเป็นการบังเอิญเท่านั้น

๒.๒ จากผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูในโรงเรียนขนาดใหญ่เกี่ยวกับผู้ปฏิบัติงานนิเทศภายในมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติบางเรื่อง ซึ่งควรจะนำมาอภิปรายคือ เรื่องการกำหนดเป้าหมายของการนิเทศภายใน และการกำหนดตัวผู้นิเทศภายใน ปรากฏว่าผู้บริหารเห็นว่าหัวหน้าสถานศึกษากับผู้ช่วยฝ่ายวิชาการควรปฏิบัติร่วมกัน แต่ครูเห็นว่า เป็นงานที่ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการควรทำ ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะครูก็คิดว่างานนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของงานวิชาการ ผู้รับผิดชอบโดยตรงก็ควรจะเป็นผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ แต่ผู้บริหารอาจจะเห็นว่าการนิเทศการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารโรงเรียน ซึ่งหัวหน้าสถานศึกษาจะต้องมีส่วนเกี่ยวข้อง^๒

จากผลการวิจัยที่พบว่าผู้บริหารเห็นว่าหัวหน้าสถานศึกษาควรเป็นผู้กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้นิเทศภายในให้ชัดเจน แต่ครูเห็นว่าควรจะเป็นผู้ช่วยฝ่ายวิชาการนั้น ก็อาจจะเป็นเพราะเหตุผลเดียวกันกับเรื่องการกำหนดเป้าหมายและตัวผู้นิเทศภายในดังได้กล่าวมาแล้ว

จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารเห็นว่าผู้ช่วยฝ่ายวิชาการควรจะเป็นผู้ปฏิบัติในเรื่องการจัดสัปดาห์วิชาการขึ้นในโรงเรียน แต่ครูเห็นว่าควรจะเป็นการร่วมมือกันระหว่างผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ, หัวหน้าหมวดและครูหรือคณะครูนั้น อาจจะเป็นเพราะผู้บริหารเห็นว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ

^๑กระทรวงศึกษาธิการ, กรมสามัญศึกษา, คู่มือผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, ๒๕๑๔), หน้า ๒๑๑.

^๒Glen G. Eye, and Lanore A. Netzer, Supervision of Instruction A Phase of Administration, p. 12.

งานวิชาการโดยตรงจึงควรจะเป็นหน้าที่ของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการที่จะริเริ่มหรือจัดทำขึ้น เพราะผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายโดยตรงในด้านวิชาการจากผู้บริหาร ส่วนครูนั้นเห็นว่าควรจะเป็นการร่วมมือกันทำทุกฝ่าย ตั้งแต่ระดับผู้ช่วยฝ่ายวิชาการลงมาอาจจะ เป็น เพราะครูเห็นว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องของการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้เพิ่มขึ้น ฉะนั้นครูจึงจะมีส่วน เข้าร่วมด้วย

จากผลการวิจัยที่พบว่าผู้บริหารเห็นว่าหัวหน้าสถานศึกษาควรจะเป็นผู้แนะนำให้ครูเป็นสมาชิกของสมาคมทางวิชาการต่าง ๆ แต่ครูเห็นว่าควรจะเป็นหัวหน้าหมวดวิชานั้น อาจจะ เป็น เพราะเหตุผลที่ว่าหัวหน้าสถานศึกษาจะต้องรับผิดชอบในการจัด โครงการส่งเสริมความรู้แก่ครูประจำการในโรงเรียน^๑ ผู้บริหารจึงเห็นว่า เรื่องนี้เป็นหน้าที่โดยตรงของหัวหน้าสถานศึกษา ส่วนครูนั้นอาจจะเห็นว่าหัวหน้าสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่มีงานอื่นที่จะต้องปฏิบัติมากมาย เรื่องนี้ผู้บริหารระดับรองลงมาจะสามารถจะปฏิบัติแทนได้ จากผลการวิจัยพบว่าในเรื่องการจัดทำหลักสูตรวิชาชีพเพิ่มเติม นั้นเป็นที่น่าสนใจว่าผู้บริหารเห็นว่าไม่มีผู้ปฏิบัติในเรื่องนี้ นั่นก็หมายความว่าผู้บริหารไม่เห็นด้วยที่จะจัดทำ เรื่องนี้ขึ้นภายในโรงเรียน อาจจะ เป็น เพราะเห็นว่าหลักสูตรวิชาชีพเพิ่มเติมที่โรงเรียนสามารถจะจัดทำขึ้นนั้น กรมวิชาการได้กำหนดเอาไว้ให้เลือกอย่างพอเพียงแล้ว ส่วนครูนั้นเห็นว่าควรจะหาและได้รับผิดชอบควรจะเป็นผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในด้านวิชาการรองจากหัวหน้าสถานศึกษา

สำหรับในเรื่องอื่น ๆ ทั้ง ๒ กลุ่ม มีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แต่ผลการวิจัยพบว่าผู้ปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวนี้เป็นบุคคลเดียวกันในความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจจะ เป็น เพราะเหตุผลที่ได้กล่าวมาแล้วในกรณีของโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดกลาง

๒.๓ จากผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูในโรงเรียนขนาดกลางเกี่ยวกับผู้ปฏิบัติงานนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติบาง เรื่องซึ่งควรจะนำมาอภิปรายคือ เรื่องการจัดให้มีการแลกเปลี่ยนข่าวสารและความคิดเห็นทางวิชาการและการจัดทำคู่มือครู

^๑Rose L. Neagley and Dean N. Evans, Handbook for Effective Supervision of Instruction, pp. 105-106.

ในด้านการศึกษา ปรากฏว่าผู้บริหารเห็นว่าหัวหน้าสถานศึกษาควรเป็นผู้รับผิดชอบ แต่ครูเห็นว่าควรจะเป็นผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะเรื่องดังกล่าวนี้เป็นงานด้านการจัดบริการพิเศษอื่น ๆ ฉะนั้นผู้บริหารจึงเห็นว่าเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารที่จะต้องจัดบริการต่าง ๆ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ครูและดูแลให้ครูทำงานที่ดีที่สุดและใช้ความสามารถอย่างเต็มที่^๑

จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารเห็นว่าผู้ช่วยฝ่ายวิชาการกับหัวหน้าหมวดวิชาควรเป็นผู้รับผิดชอบเรื่องการวางแผนโครงการนิเทศต่าง ๆ ภายในโรงเรียนแต่ครูเห็นว่าควรเป็นผู้ช่วยฝ่ายวิชาการฝ่ายเดียว นั้น อาจจะเป็นเพราะผู้บริหารเห็นว่าโครงการนิเทศต่าง ๆ นั้น ก็มุ่งที่จะพัฒนาครูในโรงเรียนให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น ฉะนั้นหัวหน้าหมวดในฐานะที่มีความใกล้ชิดกับครูย่อมจะทราบถึงปัญหาและความต้องการของครูในหมวดวิชาของตน จึงควรจะมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการนิเทศเพื่อจะได้โครงการที่ตรงตามความต้องการของครู ส่วนครูอาจจะเห็นว่าเรื่องนี้เป็นงานด้านวางแผนการนิเทศทางวิชาการ หัวหน้าฝ่ายวิชาการควรจะเป็นผู้รับผิดชอบ

จากผลการวิจัยที่พบว่าผู้บริหารเห็นว่าผู้ช่วยฝ่ายวิชาการควรเป็นผู้จัดทำเอกสารหลักสูตรและคู่มือครูให้ครูได้ศึกษา แต่ครูเห็นว่าควรจะเป็นทั้งผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและหัวหน้าหมวดร่วมกันทำ อาจจะเป็นเพราะครูเห็นว่าหัวหน้าหมวดใกล้ชิดกับครู ย่อมจะทราบถึงความต้องการของครูในหมวดวิชาได้เป็นอย่างดี จึงควรจะมีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดทำเอกสารเหล่านี้ให้แก่ครู

จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารเห็นว่าในเรื่องการจัดทำแผนการสอนนั้นผู้รับผิดชอบควรจะเป็นทั้งผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา และครูหรือคณะครู แต่ครูเห็นว่าควรจะเป็นครูหรือคณะครูเท่านั้น อาจจะเป็นเพราะครูเห็นว่าการจัดทำแผนการสอนนั้นเป็นการแปลงหลักสูตรมาสู่การสอนเพื่อจะได้นำไปใช้ในระดับห้องเรียน ครูคือผู้ใช้หลักสูตรจึงมีความเห็นว่าเรื่องนี้ครูควรจะเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง

^๑ ภิญญา สาธร, หลักการบริหารการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, ๒๕๑๔), หน้า ๒๓๒-๒๓๓.

จากผลการวิจัยที่พบว่าผู้บริหาร เห็นว่าการคัดเลือกบุคลากรฝ่ายปฏิบัติการที่เหมาะสมนั้น ผู้รับผิดชอบควรจะเป็นทั้ง หัวหน้าสถานศึกษา ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา แต่ครูเห็นว่า ควรจะเป็นเพียงหัวหน้าสถานศึกษา และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการเท่านั้น อาจจะเป็นเพราะผู้บริหารเห็นว่า หัวหน้าหมวดคือผู้ดูแลและใกล้ชิดกับครูผู้สอนในแต่ละวิชาที่ตนรับผิดชอบมากที่สุด ฉะนั้นจึงควรเข้ามา มีส่วนร่วมในการคัดเลือกบุคลากรฝ่ายปฏิบัติการที่เหมาะสมด้วย

สำหรับในเรื่องการศึกษาวิเคราะห์สภาพทางวิชาการของโรงเรียนเป็นรายปีนั้น ผลวิจัย พบว่าผู้ปฏิบัติในเรื่องนี้เป็นบุคคลเดียวกันในความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูแต่ความคิดเห็นของทั้ง ๒ กลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจจะเป็นเพราะเหตุผลที่ได้กล่าวมาแล้ว

๓. กิจกรรมหลักที่จะใช้กับงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา

๓.๑ จากผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรในโรงเรียนขนาด ใหญ่กับขนาดกลาง เกี่ยวกับกิจกรรมหลักที่จะใช้กับงานนิเทศภายในโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน แต่มีบางเรื่องทั้ง ๒ กลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งควรนำมาอภิปรายคือ กิจกรรมหลักที่จะใช้ในการประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาความรู้ ผลการวิจัย พบว่ากลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนขนาดใหญ่เห็นว่าควรจะใช้กิจกรรมการประชุมปรึกษาหารือ แต่โรงเรียน ขนาดกลางเห็นว่าควรใช้กิจกรรมการใช้เอกสารให้ความรู้ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างใน โรงเรียนขนาดใหญ่เห็นว่าการที่จะประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาความรู้ นั้น จำเป็นต้องมีการปรึกษาเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันระหว่างบุคลากรในโรงเรียนเสียก่อน เพื่อจะ ได้ทราบว่าบุคลากรต้องการในเรื่องใด การประชุมปรึกษาหารือร่วมกันจะก่อให้เกิดการประสานงาน กัน เกิดปฏิสัมพันธ์ในทางความคิดเห็นซึ่งจะช่วยให้ได้คำตอบที่ดี^๑ เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการ ดำเนินการขั้นต่อไป ส่วนในโรงเรียนขนาดกลางเลือกการใช้เอกสารให้ความรู้ก็อาจจะเป็นเพราะ มีความเห็นว่าการที่จะติดต่อประสานงานกับหน่วยงานใดนั้น จำเป็นต้องให้ความรู้ในเรื่องนี้แก่บุคลากร ในโรงเรียนให้กว้างขวางเสียก่อนโดยการจัดหาเอกสารเกี่ยวกับรายละเอียดต่าง ๆ ของหน่วยงาน

^๑ สุทธิญา อธิระกุล, กาญจนา ศรีภาพสินธุ์ และวิจิตร (อธิระกุล) วรตบางนूर, การนิเทศ- การศึกษา, หน้า ๑๔๘-๑๔๙.

นั้น ๆ ให้ครูได้ศึกษา

จากผลการวิจัยที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนขนาดใหญ่เห็นว่าการจัดปฐมนิเทศครูใหม่ควรใช้กิจกรรมหลักคือการให้การอบรมแต่โรงเรียนขนาดกลางเห็นว่าควรใช้การประชุมปรึกษาหารือ นั้นอาจจะ เป็น เพราะการจัดปฐมนิเทศครูใหม่มีจุดมุ่งหมายหลักก็คือมุ่งให้ความรู้แก่สมาชิกใหม่ในโรงเรียน เพื่อจะได้ทราบเกี่ยวกับระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ ในโรงเรียน ดังนั้นกิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างเลือกใช้จึงออกมาในรูปของการให้ความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับที่ อวคม จันทสุนทร กล่าวไว้ว่า การให้ความรู้มีอยู่หลายวิธีได้แก่ การให้คำแนะนำ การประชุมปรึกษาหารือ การจัดอบรม ฯลฯ^๑ แต่การที่กลุ่มตัวอย่าง ทั้ง ๒ กลุ่ม เลือกใช้กิจกรรมแตกต่างกันไปอาจจะเป็นเพราะสภาพของโรงเรียนแตกต่างกัน และ จำนวนบุคลากรใหม่มีมากน้อยต่างกัน

จากผลการวิจัยที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรในโรงเรียนขนาดใหญ่ เห็นว่ากิจกรรมหลักที่จะใช้ในการจัดทำแผนการสอน การจัดตารางสอน และการศึกษาริวิจัยคุณภาพการเรียนการสอนภายในโรงเรียน ควรจะเป็นการดำเนินงานในรูปคณะกรรมการ แต่ในโรงเรียนขนาดกลางเห็นว่าควรจะเป็นการประชุมปรึกษาหารือ นั้นอาจจะ เป็น เพราะกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนขนาดใหญ่เห็นว่าทั้ง ๓ เรื่องดังกล่าวเป็นงานที่ทำโดยบุคคลเพียงคนเดียวไม่ได้ต้องอาศัยบุคคลตั้งแต่ ๒ คน ขึ้นไป มาร่วมกันดำเนินงาน จึงเลือกใช้กิจกรรมการดำเนินงานในรูปคณะกรรมการ (Committee) ซึ่งเป็นการทำงานตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เรื่องใดเรื่องหนึ่ง^๒ ส่วนโรงเรียนขนาดกลางเห็นว่าควรใช้การประชุมปรึกษาหารืออาจจะ เป็น เพราะเห็นว่าการทำงานดังกล่าวนี้จะต้องร่วมกันทำ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันจึงเลือกใช้กิจกรรมนี้

^๑อวคม จันทสุนทร, "การนิเทศภายในโรงเรียน," ใน ผู้บริหารกับการนิเทศการศึกษา และการดำเนินงานทงวิชาการของโรงเรียน, หน้า ๑๑-๑๔.

^๒Ben M. Harris, Supervisory Behavior in Education, pp. 78-791

จากผลการวิจัยที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรในโรงเรียนขนาดใหญ่เห็นว่ากิจกรรมหลักที่จะใช้ในการช่วยเหลือครูในด้านการปฏิบัติงาน และปัญหาส่วนตัวควรจะเป็นการสัมภาษณ์แต่โรงเรียนขนาดกลางเห็นว่าควรจะเป็นการให้คำแนะนำนั้นอาจจะ เป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนขนาดใหญ่เห็นว่า การที่จะช่วยเหลือครู ในด้านการปฏิบัติงานและปัญหาส่วนตัวนั้นจำเป็นต้องทราบปัญหาของครูเสียก่อน และการสัมภาษณ์เป็นกิจกรรมหรือวิธีการหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการรับทราบ^๑ นอกจากนั้นการสัมภาษณ์เหมาะสำหรับใช้กับรายบุคคลส่วนโรงเรียนขนาดกลางใช้กิจกรรมการให้คำแนะนำอาจจะ เป็นเพราะมีความเห็นว่าจะมุ่งหมายของการช่วยเหลือครูด้านการปฏิบัติงานและปัญหาส่วนตัวนั้นมุ่งที่จะให้ความรู้หรือข้อคิดที่ดีที่ครูสามารถจะนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติได้และกิจกรรมการให้คำแนะนำเป็นวิธีการหนึ่งของการให้ความรู้^๒ นั้นเอง

จากผลการวิจัยที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรในโรงเรียนขนาดใหญ่เห็นว่าการจัดมุมหนังสือทางวิชาการในหมวดวิชาให้สนองความต้องการของครูนั้น ควรจะใช้กิจกรรมการประชุมปรึกษาหารือ อาจจะ เป็นเพราะเห็นว่าในการจัดทำ เรื่องนี้จะต้องทราบความคิดเห็นของครูเสียก่อนจึงจะจัดให้สนองความต้องการของครูได้ และการประชุมปรึกษาหารือ เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการสื่อความหมายโดยใช้กระบวนการสองทาง (Two-way process) กิจกรรมประเภทนี้ก่อให้เกิดการประสานงานกันและช่วยให้ได้คำตอบที่ดี^๒ ที่จะนำไปเป็นแนวปฏิบัติต่อไป ส่วนโรงเรียนขนาดกลางเห็นว่าควรใช้เอกสารให้ความรู้ อาจจะ เป็นเพราะกิจกรรมนี้เป็นวิธีการหนึ่งที่จะให้ความรู้ได้อย่างกว้างขวาง และเป็นวิธีการที่ทำได้ง่าย

สำหรับในเรื่องอื่น ๆ ที่ทั้ง ๒ กลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมหลักที่ใช้ในเรื่องดังกล่าวเหล่านั้น เป็นกิจกรรมเดียวกันในความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง ๒ กลุ่ม อาจจะ เป็นเพราะความคิดเห็นของทั้ง ๒ กลุ่ม เกี่ยวกับกิจกรรมหลักของเรื่องดังกล่าวนั้นยังแตกต่างกันอยู่มาก แต่ผลวิจัยปรากฏออกมาเป็นกิจกรรมเดียวกันนั้นอาจจะ

^๑ สุทธิขญา ธีระกุล, กาญจนา ศรีภาพสินธุ์ และวิจิตร (ธีระกุล) วรรตบางนุร, การนิเทศ-การศึกษา, หน้า ๑๔๔-๑๔๕.

^๒ เรื่องเดียวกัน

เป็นการบังเอิญเท่านั้น

๓.๒ จากผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูในโรงเรียนขนาดใหญ่เกี่ยวกับกิจกรรมหลักที่จะใช้ใน เรื่องการกำหนดเป้าหมายของการนิเทศภายใน และการวิจัยและนำผลวิจัยมาใช้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ผู้บริหารเห็นว่าทั้ง ๒ เรื่องดังกล่าวนี้ควรใช้กิจกรรมการดำเนินงานในรูปคณะกรรมการแต่ครูเห็นว่า ควรใช้การประชุมปรึกษาหารือทั้งนี้อาจจะเป็น เพราะเหตุผลเดียวกับที่ได้กล่าวมาแล้วในเรื่องการจัดทำแผนการสอน การจัดตารางสอน และการศึกษาวิจัยคุณภาพการเรียนการสอนภายในโรงเรียน

จากผลการวิจัยที่พบว่าผู้บริหารเห็นว่ากิจกรรมหลักที่จะใช้ในการจัดสภาพที่ทำงานให้มีความคล่องตัวควรจะเป็นการประชุมปรึกษาหารือ แต่ครูเห็นว่าควรใช้การสัมภาษณ์นั้น อาจจะเป็น เพราะทั้ง ๒ กลุ่มมองไปคนละประเด็น ผู้บริหารนั้นมองไปในประเด็นที่ว่า เรื่องนี้เป็นหน้าที่โดยตรงที่ผู้บริหารควรจัดทำขึ้น ฉะนั้นในการจัดทำเรื่องนี้จึงต้องใช้วิธีการประชุมปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน เพื่อจะได้ทราบถึงความต้องการของครู ส่วนครูนั้น เห็นว่าควรจะใช้การสัมภาษณ์ อาจจะเป็น เพราะครูอยู่ในฐานะเป็นผู้ที่จะได้รับบริการในเรื่องนี้จึงคิดว่า ถ้าใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้ให้บริการก็สามารถจะทราบถึงความต้องการของผู้รับบริการได้

นอกจากนั้นยังมี เรื่องอื่น ๆ ที่ทั้ง ๒ กลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ผลการวิจัยพบว่ากิจกรรมหลักที่ใช้ในเรื่องเหล่านั้นเป็นกิจกรรมเดียวกันก็อาจจะเป็น เพราะเหตุผลเดียวกับที่ได้กล่าวมาแล้วในโรงเรียนขนาดใหญ่

๓.๓ จากผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูในโรงเรียนขนาดกลางเกี่ยวกับกิจกรรมหลักที่จะใช้ใน เรื่องการสำรวจปัญหาในด้านการสอนและหาแนวทางแก้ไข และการแจ้งข่าวสารทางการศึกษาให้ชุมชนทราบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ผู้บริหารเห็นว่าในเรื่องการสำรวจปัญหาในด้านการสอนนั้นควรจะใช้กิจกรรมการออกแบบสอบถามหรือแบบสำรวจ แต่ครูเห็นว่าควรใช้การประชุมปรึกษาหารือ อาจจะเป็น เพราะผู้บริหารเห็นว่า เรื่องนี้เป็น เรื่องการประเมินผลด้านการเรียนการสอน เพื่อจะได้ทราบสิ่งที่บกพร่องและจะได้นำมาแก้ไขต่อไป จึงได้เลือกใช้กิจกรรมการออกแบบสอบถามหรือแบบสำรวจเพราะกิจกรรมนี้เหมาะสำหรับที่จะใช้ในการประเมินผลงานต่าง ๆ ส่วนครูเห็นว่าควรใช้การประชุมปรึกษาหารืออาจจะเป็น เพราะครู

มุ่งไปที่ประเด็นของการแก้ปัญหาในเรื่องนี้ว่าในการแก้ปัญหาด้านการสอนมันจำเป็นต้องมีการประชุม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อจะได้ข้อสรุปหรือวิธีการที่จะนำไปใช้ในการแก้ปัญหา

สำหรับเรื่องการแข่งขันข่าวสารทางการศึกษาให้ชุมชนที่บั้น ผลวิจัยพบว่ากิจกรรมหลักที่ผู้บริหารเห็นว่าควรจะใช้ก็คือการเขียนข่าวสารหรือบทความทางวิชาการ แต่ครูเห็นว่าควรใช้กิจกรรมการใช้เอกสารให้ความรู้ โดยที่จริงแล้วเรื่องการแข่งขันข่าวสารทางการศึกษาให้ชุมชนหรือนั้นมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญก็คือต้องการที่จะสื่อสาร หรือส่งความหมายให้ผู้รับได้รับทราบเพื่อก่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจ ฉะนั้นการที่ผู้บริหารเลือกใช้กิจกรรมการเขียนข่าวสาร และครูเลือกใช้กิจกรรมการใช้เอกสารให้ความรู้ก็อาจจะเป็นเพราะทั้ง ๒ กิจกรรมนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะให้ความรู้ ความเข้าใจ และเป็นกิจกรรมที่สามารถจะใช้ได้กับกลุ่มคนทั้งเล็กและใหญ่

นอกจากนี้ยังมีเรื่องอื่น ๆ ที่ทั้ง ๒ กลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ผลการวิจัยพบว่ากิจกรรมหลักที่ใช้ในเรื่องเหล่านั้น เป็นกิจกรรมเดียวกันก็อาจจะ เป็น เหตุผลเดียวกันที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

๔. กิจกรรมประกอบที่จะใช้กับงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา

๔.๑ จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรในโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดกลางเกี่ยวกับกิจกรรมประกอบที่จะใช้กับงานนิเทศภายในโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน แต่มีบางเรื่องทั้ง ๒ กลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งควรจะนำมาอภิปรายคือ กิจกรรมประกอบที่จะใช้ในการจัดดูงานการบริหารโรงเรียน ด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนอื่น ๆ เป็นครั้งคราว ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนขนาดใหญ่เห็นว่าควรใช้กิจกรรมการใช้เอกสารให้ความรู้ แต่โรงเรียนขนาดกลางเห็นว่าควรใช้ การจัดทัศนศึกษา กลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนขนาดใหญ่ ใช้กิจกรรมการใช้เอกสารให้ความรู้เป็นกิจกรรมประกอบ อาจจะเป็น เพราะใช้การจัดทัศนศึกษาเป็นกิจกรรมหลัก จึงเห็นว่าการจัดทัศนศึกษา เป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประสบการณ์สูงแก่บุคลากร เป็นการช่วยเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ไปศึกษามากขึ้น ดังนั้นกิจกรรมที่จะใช้ประกอบจึงเลือกการใช้เอกสารให้ความรู้เพื่อช่วยให้เข้าใจในสิ่งที่ไปพบเห็นมามากยิ่งขึ้น ส่วนโรงเรียนขนาดกลางนั้นใช้การจัดทัศนศึกษาเป็นทั้งกิจกรรมหลักและกิจกรรมประกอบ อาจจะเป็น เพราะมีความเห็นว่าในเรื่องการไปดูงานนั้นถ้าใช้กิจกรรมการจัดทัศนศึกษาก็จะทำให้

บุคลากรได้รับประสบการณ์ตรงและเข้าใจเรื่องต่าง ๆ ได้มากยิ่งขึ้น จึงเลือกกิจกรรมนี้เป็นทั้งกิจกรรมหลักและกิจกรรมรอง

จากผลการวิจัยที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรในโรงเรียนขนาดใหญ่เห็นว่าการจัดทำบัญชีรายชื่อนหนังสือวารสารที่มีคุณค่าทางวิชาการแก่ครูควรจะใช้กิจกรรมประกอบคือการประชุมปรึกษาหารือ แต่โรงเรียนขนาดกลางเห็นว่าควรใช้การให้คำแนะนำนั้น อาจจะเป็นเพราะโรงเรียนขนาดใหญ่เห็นว่าการจัดทำเรื่องนี้นั้นควรจะมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเห็นระหว่างบุคลากรในโรงเรียนว่ามีความคิดเห็นอย่างไร เพื่อจะได้จัดให้ตรงตามความต้องการของครูได้ จึงเลือกใช้กิจกรรมนี้ ส่วนโรงเรียนขนาดกลางเห็นว่า ควรใช้การให้คำแนะนำอาจจะเป็นเพราะเห็นว่าในการจัดทำเรื่องนี้จะต้องให้ความรู้แก่ครูเสียก่อนจึงใช้กิจกรรมการให้คำแนะนำ ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งของการให้ความรู้

นอกจากเรื่องที่ได้กล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีเรื่องอื่น ๆ ที่ทั้ง ๒ กลุ่ม มีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ผลการวิจัยพบว่ากิจกรรมประกอบที่ทั้ง ๒ กลุ่ม เลือกนั้น เป็นกิจกรรมเดียวกัน ทั้งนี้เป็นเพราะเหตุผลดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในเรื่องของกิจกรรมหลัก

๔.๒ จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูในโรงเรียนขนาดใหญ่เกี่ยวกับกิจกรรมประกอบที่จะใช้ใน เรื่องการแนะนำให้ครู เป็นสมาชิกของสมาคมทางวิชาการต่าง ๆ และการแนะนำแหล่งวิทยากรให้ครูได้รู้จัก มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ผู้บริหารเห็นว่าในเรื่องการแนะนำครูให้เป็นสมาชิกของสมาคมทางวิชาการต่าง ๆ ควรจะใช้กิจกรรมการเขียนข่าวสารหรือบทความทางวิชาการ แต่ครูเห็นว่าควรใช้การใช้อเอกสารให้ความรู้ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะเหตุผลเดียวกับที่ได้กล่าวไว้แล้วในเรื่องของกิจกรรมหลักที่จะใช้ใน เรื่องการแจ้งข่าวสารทางการศึกษาให้ชุมชนทราบ

สำหรับ เรื่องการแนะนำแหล่งวิทยากรให้ครูได้รู้จักนั้น ผลวิจัยพบว่ากิจกรรมประกอบที่ผู้บริหารเห็นว่าควรจะใช้คือการใช้อเอกสารให้ความรู้ แต่ครูเห็นว่าควรใช้การให้คำแนะนำโดยแท้จริงแล้วทั้ง ๒ กิจกรรมนี้ก็มีความมุ่งหมายเช่น เดียวกันคือการให้ความรู้ แต่ผู้บริหารเลือกใช้การใช้อเอกสารให้ความรู้ อาจจะเป็นเพราะเห็นว่าสามารถกระทำได้ง่ายและประหยัด เวลาได้มากกว่า

สำหรับเรื่องอื่น ๆ ที่ทั้ง ๒ กลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ผลวิจัยพบว่ากิจกรรมประกอบที่ทั้ง ๒ กลุ่ม เลือกเป็นกิจกรรมเดียวกันก็เพราะเหตุผลดังที่กล่าวมาแล้ว

๔.๓ จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูในโรงเรียนขนาดกลางเกี่ยวกับกิจกรรมประกอบที่จะใช้ใน เรื่องการจัดโครงการใช้แหล่งวิทยากรในชุมชนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยผู้บริหารเห็นว่ากิจกรรมประกอบในเรื่องนี้ควรจะเป็นการประชุมปรึกษาหารือ แต่ครูเห็นว่าควรจะเป็นการใช้เอกสารให้ความรู้ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะผู้บริหารเห็นว่าการจัดโครงการนั้นต้องได้รับความเห็นชอบจากทุก ๆ ฝ่ายในโรงเรียนเสียก่อน การดำเนินงานในเรื่องนี้จึงต้องใช้วิธีการประชุมปรึกษาหารือกัน แต่ครูเห็นว่าควรใช้กิจกรรมการใช้เอกสารให้ความรู้ อาจจะเป็นเพราะในเรื่องนี้ครูยังไม่เข้าใจเท่าที่ควรจึงเห็นว่าควรมีการให้ความรู้เสียก่อนเพื่อครูจะได้เข้าใจ

สำหรับเรื่องอื่น ๆ ที่ทั้ง ๒ กลุ่ม มีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ผล การวิจัยพบว่ากิจกรรมประกอบที่ทั้ง ๒ กลุ่ม เลือกเป็นกิจกรรมเดียวกันก็เพราะเหตุผลดังที่กล่าวมาแล้ว

๓. ปัญหาและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา

๓.๑ จากผลการวิจัย พบว่าโดยส่วนรวมกลุ่มตัวอย่างประชากรในโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดกลางมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ อาจเกิดขึ้นในการจัดการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา เมื่อแยกพิจารณาความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางก็ปรากฏผลเช่นเดียวกัน แสดงให้เห็นว่า ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ อาจ จะเกิดขึ้นได้ในการจัดการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งปัญหาและอุปสรรคนั้นจาก ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรในโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดกลางมีความเห็นว่ามีแนว โนม์ที่อาจเกิดขึ้นได้ทุกข้อและเป็นที่น่าสังเกตว่าปัญหาที่โรงเรียนขนาดกลางเห็นว่ามีแนวโน้มที่ จะเกิดมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่คือ เรื่องโรงเรียนขาดงบประมาณในการจัดกิจกรรมการนิเทศ โรงเรียนขาดเครื่องมือเครื่องใช้ในการจัดกิจกรรมการนิเทศ และสภาพของโรงเรียนไม่เอื้ออำนวย ต่อการจัดกิจกรรมการนิเทศ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะโรงเรียนขนาดกลางนั้นส่วนใหญ่เป็นโรงเรียน ที่เปิดใหม่ กำลังอยู่ในช่วงของการพัฒนา จึงเห็นว่าอาจจะประสบปัญหาในเรื่องดังกล่าวนี้ขึ้นได้ ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่นั้นอาจจะอยู่ในสภาพที่พร้อมกว่าโรงเรียนขนาดกลางในเรื่องของงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ เมื่อมองให้ละเอียดลงไปพบว่าความคิดเห็นของทั้ง ๒ กลุ่มแตกต่าง

กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเรื่องซึ่งควรจะนำมาพิจารณาก็คือ เรื่องผู้บริหารไม่เห็นความจำเป็น โดยรับส่วนที่จะจัดงานนิเทศภายในปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนขนาดกลางน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ แสดงว่าปัญหาในเรื่องนี้อาจจะเกิด แต่มีแนวโน้มค่อนข้างน้อย จากผลการวิจัยนี้ย่อมจะสะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารในโรงเรียนขนาดกลางให้ความสำคัญในเรื่องการนิเทศภายในพอสมควรและเมื่อนำเอาค่าเฉลี่ยของผู้บริหารในโรงเรียนขนาดกลางมาประกอบการพิจารณาพบว่า เรื่องนี้อยู่ในระดับที่จะไม่เกิดขึ้น ส่วนครูในโรงเรียนขนาดกลางเห็นว่าอาจจะเกิดแต่ก็ค่อนข้างน้อย นอกจากนั้นจากผลการวิจัยในเรื่องงานนิเทศพบว่า ผู้บริหารในโรงเรียนขนาดกลางเห็นด้วยอย่างยิ่งกับงานนิเทศ ๒๑ งาน ในขณะที่ครูเห็นด้วยอย่างยิ่งเพียง ๑๐ งาน ผลการวิจัยนี้จึงน่าจะสนับสนุนในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดีว่าผู้บริหารในโรงเรียนขนาดกลางให้ความสำคัญในเรื่องการนิเทศพอสมควร และเห็นเป็นสิ่งจำเป็นที่จะจัดขึ้นภายในโรงเรียน

นอกจากนั้นในเรื่องครูส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการนิเทศอย่างแท้จริง บุคลากรในโรงเรียนขาดความเข้าใจวิธีดำเนินการงานนิเทศและโรงเรียนมีการติดตามผลและประเมินผลโครงการนิเทศน้อยเกินไป ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดกลางเห็นสอดคล้องกันว่า อาจจะเกิดและมีแนวโน้มค่อนข้างสูงกว่าข้ออื่น ๆ แสดงให้เห็นว่า เรื่องดังกล่าวนี้อาจจะเป็นปัญหาสำคัญในการจัดการนิเทศภายในก็ได้ และเมื่อนำผลวิจัยในเรื่องงานนิเทศมาประกอบในการพิจารณาพบว่าครูทั้งในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางเห็นด้วยอย่างยิ่งกับงานนิเทศประมาณ ๑๐-๑๑ งานจากจำนวน ๖๐ งาน สิ่งนี้น่าจะเป็นข้อคิดได้ว่าอาจจะ เป็นเพราะครูส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการนิเทศอย่างแท้จริง จึงให้ความสำคัญในเรื่องนี้น้อยไปทั้ง ๆ ที่ตัวครูคือผู้ที่ได้รับประโยชน์โดยตรงจากการนิเทศ สำหรับเรื่องบุคลากรในโรงเรียนขาดความเข้าใจวิธีดำเนินการงานนิเทศนั้นจากผลการวิจัยของกฤษฎี น้ำเพชร^๑ พบว่าเรื่องที่เป็นปัญหามากในการจัดการนิเทศภายในก็คือ การขาดแคลนวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญทางการนิเทศการศึกษา ซึ่งผลวิจัย

^๑กฤษฎี น้ำเพชร, "วิธีปฏิบัติในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา"

(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ แผนกบริหารการศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยครูมหาสารคาม วิทยาลัยครูมหาสารคาม, ๒๕๒๑), หน้า จ-ฉ.

นี้อาจจะนำมาพิจารณาสนับสนุนในเรื่องนี้ได้ว่าปัญหาเรื่องบุคลากรในโรงเรียนขาดความเข้าใจวิธีดำเนินการงานนิเทศนั้น อาจจะเป็นเพราะไม่มีบุคลากรในโรงเรียนที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้ก็เป็นได้ ส่วนในเรื่องการติดตามผลและประเมินผลโครงการนิเทศนั้น ก็สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กฤษณี น้ำเพชร^๑ ที่พบว่างานด้านนี้ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย

จากผลการวิจัยที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรในโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดกลางมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเรื่องครูในโรงเรียนมักไม่ค่อยเชื่อถือหรือศรัทธาในตัวผู้นิเทศภายในนั้น เป็นที่น่าสังเกตว่าปัญหาข้อนี้ในโรงเรียนขนาดใหญ่เห็นว่ามีแนวโน้มว่าจะเกิดมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง อาจจะเป็นเพราะโรงเรียนขนาดใหญ่บุคลากรโดยส่วนรวมมีความรู้ระดับปริญญาตรี นับว่ามีความรู้พื้นฐานทางวิชาชีพพอเพียง จึงอาจจะไม่ค่อยยอมรับผู้นิเทศภายในเพราะอาจจะถือว่ามีความรู้อยู่ในระดับเดียวกับตน หรืออาจจะเป็นเพราะผู้นิเทศภายในยังไม่เข้าใจในวิธีการดำเนินงานนิเทศที่ถูกต้อง จึงเป็นเหตุที่ทำให้ครูไม่ศรัทธาก็ได้

จากผลการวิจัยที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรในโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดกลางมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเรื่องครูมักไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรมการนิเทศภายใน เป็นที่น่าสังเกตว่าโรงเรียนขนาดใหญ่เห็นว่ามีแนวโน้มว่าจะเกิดมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง อาจจะเป็นเพราะครูไม่ค่อยมีเวลาเพราะต้องรับภาระด้านงานสอนมาก หรืออาจจะเป็นเพราะระบบการบริหารโรงเรียนไม่เอื้ออำนวย เช่น โรงเรียนจัดสอนสองผลัดหรือสามผลัด ทำให้ครูมีเวลาว่างไม่ตรงกัน ทำให้ไม่สะดวกในการเข้าร่วมกิจกรรมการนิเทศที่จัดขึ้น

๓.๒ จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารกับครูในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเรื่องครูในโรงเรียนมักไม่ค่อยเชื่อถือหรือศรัทธาในตัวผู้นิเทศภายในโดยครูมีความเห็นว่าปัญหาเรื่องนี้มีแนวโน้มว่าจะเกิดมากกว่าผู้บริหาร ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะเหตุผลเดียวกับที่ได้กล่าวมาแล้วในกรณีของโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดกลาง กล่าวคือบุคลากรในโรงเรียนขนาดใหญ่โดยส่วนรวมจะมีความรู้ในระดับปริญญาตรี ในกรณีที่ผู้นิเทศเป็นบุคลากรในโรงเรียนเองอาจจะทำให้ครูมักไม่ค่อยเชื่อถือ เพราะเห็นว่ามีระดับความรู้พอกับตน หรืออาจจะเป็นเพราะผู้นิเทศภายในไม่เชี่ยวชาญในการดำเนินงานนิเทศภายใน จึงทำให้ครูไม่ค่อยเชื่อถือก็ได้

๓.๓ จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูในโรงเรียนขนาดกลางเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้นในการจัดการนิเทศการศึกษานั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ

^๑ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๑๗.

แนวปฏิบัติในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกองการมัธยมศึกษา

ส่วนใหญ่อาจจัดในลักษณะเดียวกันทั้งในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง แต่อย่างไรก็ตาม
มีรายละเอียดบางประการที่ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางมีความ
แตกต่างกัน ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้เสนอแนวทางในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนขนาดใหญ่
และขนาดกลางไว้เป็นการเปรียบเทียบกันดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๔๐ แนวปฏิบัติในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกองการมัธยมศึกษา เกี่ยวกับงานนิเทศภายในที่กลุ่มตัวอย่างประชากรในโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดกลางมีความ เห็นอยู่ในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ลำดับ ที่	งานนิเทศการศึกษา	ผู้ปฏิบัติ		กิจกรรมหลัก		กิจกรรมประกอบ	
		ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง
๑	การเพิ่มพูนความรู้ และวิทยาการใหม่ๆ แก่ครูภายในโรงเรียน	หัวหน้าสถานศึกษา, ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ, หัวหน้าหมวดวิชา	ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	การเชิญวิทยากรมาบรรยาย	การให้การอบรม	การให้การอบรม	การเชิญวิทยากรมาบรรยาย
๒	การสนับสนุนให้ครูใช้วิธีสอนที่ทันสมัยและเหมาะสมภายในโรงเรียน	ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ, หัวหน้าหมวดวิชา	หัวหน้าสถานศึกษา, ผู้ช่วย, ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ, หัวหน้าหมวดวิชา	การให้การอบรม	การเชิญวิทยากรมาบรรยาย	การประชุมปฏิบัติการ	การให้การอบรม

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๔๐ (ต่อ)

ลำดับ ที่	งานนิเทศการศึกษา	ผู้ปฏิบัติ		กิจกรรมหลัก		กิจกรรมประกอบ	
		ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง
๓	การสนับสนุนให้ครู ไปศึกษาเพิ่มเติม	หัวหน้าสถาน- ศึกษา	หัวหน้าสถานศึกษา	การให้การอบรม	การใช้เอกสารให้ ความรู้	การใช้เอกสาร ให้ความรู้	การให้การอบรม
๔	การจัดประชุมนิเทศ ครูใหม่ทั้งที่บรรจุ ใหม่และย้ายมา ใหม่เกี่ยวกับ ระเบียบปฏิบัติใน โรงเรียน	หัวหน้าสถาน- ศึกษา	หัวหน้าสถานศึกษา	การให้การอบรม *	การประชุมปรึกษา หารือ	การใช้เอกสาร ให้ความรู้	การใช้เอกสาร ให้ความรู้
๕	การจัดหาเอกสาร หลักสูตรและคู่มือ ครูให้ครูได้ศึกษา	ผู้ช่วยฝ่าย- วิชาการ, หัวหน้าหมวด วิชา	ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หรือผู้ช่วยฝ่าย- วิชาการ, หัวหน้า หมวดวิชา	การใช้เอกสารให้* ความรู้	การใช้เอกสารให้ ความรู้	การให้คำแนะนำ*	การให้คำแนะนำ

ตารางที่ ๔๐ (ต่อ)

ลำดับ ที่	งานนิเทศการศึกษา	ผู้ปฏิบัติ		กิจกรรมหลัก		กิจกรรมประกอบ	
		ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง
๖	การมอบหมายและ แบ่งงานสอนให้แก่ ครูตามความถนัด และความสามารถ	หัวหน้าหมวด วิชา	ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ, หัวหน้าหมวดวิชา	การประชุม ปรึกษาหารือ	การประชุม ปรึกษาหารือ	การประชุม ปรึกษาหารือ	การประชุมปรึกษา หารือหรือการ สังเกตการสอน
๗	การเตรียมงาน ด้านการสอนก่อน เปิดภาคเรียน	ผู้ช่วยฝ่ายวิชา การ, หัวหน้า หมวดวิชาและ ครูหรือคณะครู	ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ, หัวหน้าหมวดวิชา และครูหรือคณะครู	การประชุม ปรึกษาหารือ	* การประชุม ปรึกษาหารือ	การประชุม ปฏิบัติการ	การประชุม ปฏิบัติการ
๘	การจัดตาราง สอน	ผู้ช่วยฝ่ายวิชา- วิชาการและ หัวหน้าหมวด วิชา	ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวด วิชา	การดำเนินงาน ในรูปแบบ กรรมการ	* การประชุม ปรึกษาหารือ	การประชุม ปฏิบัติการ	* การประชุม ปฏิบัติการ

ศูนย์วิจัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๔๐ (ต่อ)

ลำดับ ที่	งานนิเทศการศึกษา	ผู้ปฏิบัติ		กิจกรรมหลัก		กิจกรรมประกอบ	
		ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง
๔	การจัดให้มีสิ่ง อำนวยความสะดวก สะดวกด้านการ เรียนการสอน แก่ครู	หัวหน้าสถานศึกษา ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวด วิชา	หัวหน้าสถานศึกษา ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวด วิชา	การดำเนินงาน ในรูปแบบคณะกรรมการ	การดำเนินงาน ในรูปแบบ กรรมการ	การประชุม ปรึกษาหารือ	การประชุม ปรึกษาหารือ
๑๐	การให้บริการ สิ่งอำนวยความสะดวก สะดวกในด้าน การเรียนการสอน แก่ครู	หัวหน้าสถานศึกษา ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวด วิชา	หัวหน้าสถานศึกษา	การดำเนินงาน ในรูปแบบ กรรมการ	การประชุม ปรึกษาหารือ	การสาธิต	การสาธิต

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๔๐ (ต่อ)

ลำดับ ที่	งานนิเทศการศึกษา	ผู้ปฏิบัติ		กิจกรรมหลัก		กิจกรรมประกอบ	
		ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง
๑๑	การสนับสนุนให้ครู ใช้สื่อการเรียน การสอน	หัวหน้าหมวดวิชา	ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวด วิชา	การให้คำแนะนำ	การให้คำแนะนำ	การสาธิต	* การสาธิต
๑๒	การสร้าง ความสัมพันธ์ ครูในโรงเรียน	หัวหน้าสถาน ศึกษา, ผู้ช่วยฝ่าย วิชาการ, หัวหน้า หมวดวิชาและครู หรือคณะครู	หัวหน้าสถานศึกษา	การพบปะ สังสรรค์	การพบปะสังสรรค์	การประชุม ปรึกษาหารือ	การประชุม ปรึกษาหารือ

* หมายถึง ความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ถ้าจะนำเรื่องนี้ไปปฏิบัติควรจะพิจารณาอีกครึ่งหนึ่ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๔๑ แนวปฏิบัติในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกองการมัธยมศึกษาเกี่ยวกับงาน
นิเทศภายในที่กลุ่มตัวอย่างประชากรในโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดกลาง มีความเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย

ลำดับ ที่	งานนิเทศการศึกษา	ผู้ปฏิบัติ		กิจกรรมเล็ก		กิจกรรมประกอบ	
		ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง
๑	การวางแผนงาน การนิเทศภายใน โรงเรียน	ผู้ช่วยฝ่าย วิชาการและ หัวหน้าหมวดวิชา	ผู้ช่วยฝ่าย วิชาการและ หัวหน้าหมวดวิชา	การดำเนินงานใน รูปคณะกรรมการ	การดำเนินงานใน รูปคณะกรรมการ	การประชุม ปรึกษาหารือ	การประชุม ปรึกษาหารือ
๒	การกำหนดเป้า- หมายของการ นิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียน	ผู้ช่วยฝ่าย- วิชาการ	ผู้ช่วยฝ่าย วิชาการ	การดำเนินงานใน รูปคณะกรรมการ	การดำเนินงานใน รูปคณะกรรมการ	การประชุม ปรึกษาหารือ	การประชุม ปรึกษาหารือ
๓	การจัดตั้งคณะ กรรมการบริหาร งานด้านการ นิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียน	หัวหน้าสถาน ศึกษา	หัวหน้าสถาน ศึกษา	การดำเนินงานใน รูปคณะกรรมการ	การดำเนินงานใน รูปคณะกรรมการ	การประชุม ปรึกษาหารือ	การประชุม ปรึกษาหารือ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๕๑(ต่อ)

ลำดับ ที่	งานนิเทศการศึกษา	ผู้ปฏิบัติ		กิจกรรมหลัก		กิจกรรมประกอบ	
		ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง
๔	การกำหนดตัวผู้ นิเทศภายใน โรงเรียน	หัวหน้าสถาน ศึกษาและ ผู้ช่วยฝ่าย วิชาการ	หัวหน้าสถาน ศึกษา	การดำเนินงานในรูป คณะกรรมการ	การประชุมปรึกษา หารือ	การประชุม ปรึกษาหารือ	การประชุม ปรึกษาหารือ
๕	การกำหนด หน้าที่และความ รับผิดชอบของผู้ นิเทศภายใน โรงเรียนให้ชัดเจน	หัวหน้าสถาน ศึกษา	หัวหน้าสถาน ศึกษา	การดำเนินงานในรูป คณะกรรมการ	การประชุมปรึกษา หารือ	การประชุม ปรึกษาหารือ	การประชุม ปรึกษาหารือ
๖	การวางโครงการ นิเทศต่าง ๆ ภาย ในโรงเรียน	ผู้ช่วยฝ่าย วิชาการและ หัวหน้าหมวดวิชา	ผู้ช่วยฝ่าย วิชาการ	การดำเนินงานในรูป คณะกรรมการ	การดำเนินงานในรูป คณะกรรมการ	การประชุม ปรึกษาหารือ	การประชุม ปรึกษาหารือ

ตารางที่ ๔๑(ต่อ)

ลำดับ ที่	งานนิเทศการศึกษา	ผู้ปฏิบัติ		กิจกรรมหลัก		กิจกรรมประกอบ	
		ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง
๗	การจัดสัปดาห์ วิชาการขึ้นใน โรงเรียน	ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา และครูหรือคณะครู	ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	การจัดนิทรรศการ	การประชุมปรึกษา หารือ	การจัดนิทรรศการ	การจัดนิทรรศการ
๘	การนิเทศการสอน แก่ครูใหม่	หัวหน้าหมวดวิชา	ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	การให้การอบรม	การใช้เอกสารให้ ความรู้	การให้การอบรม	การให้การอบรม
๘	การแนะนำให้ครู เป็นสมาชิกของ สมาคมทางวิชาการ ต่าง ๆ เช่น สมาคม คณิตศาสตร์, สมาคม ผู้บริหารการศึกษา ฯลฯ	หัวหน้าหมวดวิชา	หัวหน้าสถานศึกษา	การใช้เอกสารให้ ความรู้	การใช้เอกสารให้ ความรู้	การเขียนข่าวสาร หรือบทความทาง วิชาการ	การเขียนข่าวสาร หรือบทความทาง วิชาการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๔๑ (ต่อ)

ลำดับ ที่	งานนี้ เหตุการศึกษา	ผู้ปฏิบัติ		กิจกรรมหลัก		กิจกรรมประกอบ	
		ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง
๑๐	การสนับสนุนให้ครู ศึกษางานวิจัยทาง การศึกษา เพื่อนำ มาใช้เป็นประ โยชน์	หัวหน้าสถาน ศึกษา	* หัวหน้าสถาน ศึกษา	การใช้เอกสารให้ ความรู้	การใช้เอกสารให้ ความรู้	การเชิญวิทยากร มาบรรยาย	การเชิญวิทยากร มาบรรยาย
๑๑	การจัดดูงานการ บริหารโรงเรียน ด้านการเรียน การสอน	หัวหน้าสถาน ศึกษา	หัวหน้าสถาน ศึกษา	การจัดทัศนศึกษา *	การจัดทัศนศึกษา	การใช้เอกสาร ให้ความรู้	* การจัดทัศนศึกษา
๑๒	การจัดทำแผน การสอน	หัวหน้าหมวด วิชาและครู หรือคณะครู	ผู้ช่วยฝ่ายวิชา- การ, หัวหน้าหมวด วิชาและครูหรือ คณะครู	การดำเนินงานใน รูปคณะกรรมการ	* การประชุมปรึกษา หารือ	การประชุมปฏิบัติ- การ	การประชุมปฏิบัติ- การ

ตารางที่ ๔๑ (ต่อ)

ลำดับ ที่	งานนิเทศการศึกษา	ผู้ปฏิบัติ		กิจกรรมหลัก		กิจกรรมประกอบ	
		ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง
๑๓	การจัดทำโครงการ สอนให้สอดคล้อง กับหลักสูตร	หัวหน้าหมวด วิชาและครู หรือคณะครู	ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา หรือคณะครู	การดำเนินงานใน รูปคณะกรรมการ	การดำเนินงานใน รูปคณะกรรมการ	การประชุม ปฏิบัติการ	การประชุม ปฏิบัติการ
๑๔	การแนะนำครูใน การจัดทำจุดประ- สงค์ของการเรียน รู้แต่ละรายวิชา	ผู้ช่วยฝ่ายวิชา- การและหัวหน้า หมวดวิชา	ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	การประชุมปรึกษา หารือ	การประชุมปรึกษา หารือ	การประชุม ปฏิบัติการ	การประชุม ปฏิบัติการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๔๑ (ต่อ)

ลำดับ ที่	งานนิเทศการศึกษา	ผู้ปฏิบัติ		กิจกรรมหลัก		กิจกรรมประกอบ	
		ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง
๑๕	การรวบรวมข้อมูล จากผู้ปกครองและ บุคคลในท้องถิ่น เพื่อนำไปใช้ในการ การปรับรายวิชา ในแผนการเรียน ให้สอดคล้องกับ ความต้องการ ของท้องถิ่น	ครูหรือคณะครู	ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	การสัมภาษณ์	การสัมภาษณ์	การประชุม ปรึกษาหารือ	การประชุม ปรึกษาหารือ
๑๖	การจัดทำหลัก- สูตรวิชาชีพ เพิ่ม เติม	ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	การดำเนินงานใน รูปคณะกรรมการ	การดำเนินงานใน รูปคณะกรรมการ	การประชุม ปฏิบัติการ	การประชุม ปฏิบัติการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๕๑ (ต่อ)

ลำดับ ที่	งานนิเทศการศึกษา	ผู้ปฏิบัติ		กิจกรรมหลัก		กิจกรรมประกอบ	
		ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง
๑๗	การจัดกิจกรรมเสริม หลักสูตรให้สอดคล้องกับวิชาที่เปิดสอนในโรงเรียน	ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ, หัวหน้าหมวดวิชาและครูหรือคณะครู	ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	การประชุม ปรึกษาหารือ	* การประชุม ปรึกษาหารือ	การประชุม ปฏิบัติการ	* การประชุม ปฏิบัติการ
๑๘	การมีส่วนร่วมใน การคัดเลือกบุคลากรฝ่าย ปฏิบัติการที่เหมาะสม	หัวหน้าสถานศึกษา, ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและหัวหน้าหมวดวิชา	หัวหน้าสถานศึกษา, ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและหัวหน้าหมวดวิชา	การดำเนินงานใน รูปคณะกรรมการ	การประชุม ปรึกษาหารือ	การประชุม ปรึกษาหารือ	* การประชุมปรึกษา หารือ หรือการออก แบบสอบถามหรือ แบบสำรวจ
๑๙	การวางแผน ปฏิบัติงานด้านการ สอนแต่ละรายวิชา	หัวหน้าหมวดวิชาและครูหรือคณะครู	* หัวหน้าหมวดวิชาและครูหรือคณะครู	การประชุม ปรึกษาหารือ	การประชุม ปรึกษาหารือ	การประชุม ปรึกษาหารือ	การประชุม ปฏิบัติการ

ตารางที่ ๔๑ (ต่อ)

ลำดับ ที่	งานนิเทศการศึกษา	ผู้ปฏิบัติ		กิจกรรมหลัก		กิจกรรมประกอบ	
		ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง
๒๐	การจัดกลุ่มนักเรียน ในการสอนแต่ละ ระดับชั้น	ครูหรือคณะครู	ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	การประชุม ปรึกษาหารือ	* การประชุม ปรึกษาหารือ	การประชุม ปรึกษาหารือ	การประชุม ปรึกษาหารือ
๒๑	การวิจัยและนำผล วิจัยมาใช้ในการ ปรับปรุงการสอน	ผู้ช่วยฝ่ายวิชา การ, หัวหน้าหมวด วิชาและครูหรือ คณะครู	ผู้ช่วยฝ่ายวิชา การ, หัวหน้า หมวดวิชาและครู หรือคณะครู	การดำเนินงานใน รูปคณะกรรมการ	การประชุม ปรึกษาหารือ	การประชุม ปรึกษาหารือ	การประชุม ปรึกษาหารือหรือ การประชุม ปฏิบัติการ
๒๒	การสำรวจความ ต้องการในการใช้ สื่อการเรียนการ สอนของครู	หัวหน้าหมวดวิชา	หัวหน้าหมวดวิชา	การสัมภาษณ์	การสัมภาษณ์	การสังเกต	การสังเกต

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๔๑ (ต่อ)

ลำดับ ที่	งานนิเทศการศึกษา	ผู้ปฏิบัติ		กิจกรรมหลัก		กิจกรรมประกอบ	
		ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง
๒๓	การจัดให้มีศูนย์รวม สื่อการเรียนการ สอนในโรงเรียน	ผู้ช่วยฝ่ายวิชา- การ	ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	การดำเนินงานใน รูปคณะกรรมการ	การดำเนินงานใน รูปคณะกรรมการ	การประชุม ปรึกษาหารือ	การประชุม ปรึกษาหารือ
๒๔	การส่งเสริมให้ครู จัดทำอุปกรณ์การ สอนขึ้นเองโดยใช้ วัสดุที่หาได้ง่าย	ผู้ช่วยฝ่ายวิชา- วิชาการและ หัวหน้าหมวด วิชา	หัวหน้าหมวดวิชา	การให้คำแนะนำ	การให้คำแนะนำ	การสาธิต	การสาธิต
๒๕	การแนะนำให้ครู รู้จักวิธีการใช้สื่อ- ทัศนูปกรณ์	ผู้ช่วยฝ่ายวิชา- การและหัวหน้า หมวดวิชา	ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวด วิชา	การให้คำแนะนำ	การให้คำแนะนำ	การสาธิต	การสาธิต

ตารางที่ ๔๑ (ต่อ)

ลำดับ ที่	งานนิเทศการศึกษา	ผู้ปฏิบัติ		กิจกรรมหลัก		กิจกรรมประกอบ	
		ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง
๒๖	การจัดรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนทุก ๆ ด้านเพื่อให้ครูได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอน	ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการหรือครูหรือคณะครู	การดำเนินงานในรูปคณะกรรมการ	การดำเนินงานในรูปคณะกรรมการ	การประชุมปรึกษาหารือ	การประชุมปรึกษาหารือ
๒๗	การแนะนำแหล่งวิทยากรให้ครูได้รู้จักและนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์	ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและหัวหน้าหมวดวิชา	** ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	การให้คำแนะนำ	** การให้คำแนะนำ	การใช้เอกสารให้ความรู้	การใช้เอกสารให้ความรู้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๔๑ (ต่อ)

ลำดับ ที่	งานนิเทศการศึกษา	ผู้ปฏิบัติ		กิจกรรมหลัก		กิจกรรมประกอบ	
		ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง
๒๘	การจัดให้มีการแลกเปลี่ยนข่าวสารและความคิดเห็นทางวิชาการระหว่างครูด้วยกัน	ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	การประชุมปรึกษาหารือ	การประชุมปรึกษาหารือ	การพบปะสังสรรค์ *	การพบปะสังสรรค์
๒๙	การช่วยเหลือครูในด้านการปฏิบัติงานและปัญหาส่วนตัว	หัวหน้าสถานศึกษา, ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา	หัวหน้าสถานศึกษา	การสัมภาษณ์ *	การให้คำแนะนำ	การให้คำแนะนำ	การให้คำแนะนำ
๓๐	การจัดทำคู่มือครูในด้านการปฏิบัติราชการ	หัวหน้าสถานศึกษา	หัวหน้าสถานศึกษา	การดำเนินงานในรูปแบบกรรมการ	การดำเนินงานในรูปแบบกรรมการ	การประชุมปรึกษาหารือ	* การประชุมปรึกษาหารือ

ตารางที่ ๔๑ (ต่อ)

ลำดับ ที่	งานนิเทศการศึกษา	ผู้ปฏิบัติ		กิจกรรมหลัก		กิจกรรมประกอบ	
		ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง
๓๑	การรวบรวมผล วิจัยทางการศึกษา มาเผยแพร่ให้ครู ทราบ	ผู้ช่วยฝ่าย- วิชาการ	ผู้ช่วยฝ่าย- วิชาการ	การใช้เอกสารให้ ความรู้	การใช้เอกสารให้ ความรู้	การเขียนข่าวสาร หรือบทความทาง วิชาการ	การใช้เอกสาร ให้ความรู้
๓๒	การจัดมุมหนังสือ ทางวิชาการใน หมวดวิชาให้สนอง ความต้องการ ของครู	หัวหน้าหมวดวิชา	หัวหน้าหมวดวิชา	การประชุมปรึกษา หารือ	การใช้เอกสารให้ ความรู้	การใช้เอกสาร ให้ความรู้	การใช้เอกสาร ให้ความรู้
๓๓	การจัดทำบัญชี รายชื่อหนังสือหรือ วารสารที่มีคุณค่า ทางวิชาการแก่ครู	ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	ผู้ช่วยฝ่ายวิชา การ	การใช้เอกสารให้ ความรู้	การใช้เอกสารให้ ความรู้	การประชุม ปรึกษาหารือ	* การให้คำแนะนำ

ตารางที่ ๔๑ (ต่อ)

ลำดับ ที่	งานนิเทศการศึกษา	ผู้ปฏิบัติ		กิจกรรมหลัก		กิจกรรมประกอบ	
		ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง
๓๔	การจัดนิเทศ เพื่อให้ข่าวสาร และความรู้แก่ครู	ผู้ช่วยฝ่ายวิชา- การและหัวหน้า หมวดวิชา	*ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	การดำเนินงาน ในรูปคณะ กรรมการ	การดำเนินงานใน รูปคณะกรรมการ หรือการใช้เอกสาร ให้ความรู้	การใช้เอกสาร ให้ความรู้	การใช้เอกสารให้ ความรู้
๓๕	การประชาสัมพันธ์ ความก้าวหน้าของ โรงเรียนให้ชุมชน ทราบ เพื่อก่อให้เกิด ความร่วมมือ	หัวหน้าสถาน ศึกษา	หัวหน้าสถาน ศึกษา	การจัดนิทรรศการ	การจัดนิทรรศการ	การใช้เอกสาร ให้ความรู้	การจัดนิทรรศการ
๓๖	การให้บริการทาง วิชาการแก่ชุมชน	หัวหน้าสถาน ศึกษา	หัวหน้าสถาน ศึกษา	การใช้เอกสาร ให้ความรู้	*การใช้เอกสารให้ ความรู้	การเขียนข่าวสาร หรือบทความทาง วิชาการ	การจัดนิทรรศการ

ตารางที่ ๔๑ (ต่อ)

ลำดับ ที่	งานนิเทศการศึกษา	ผู้ปฏิบัติ		กิจกรรมหลัก		กิจกรรมประกอบ	
		ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง
๓๗	การแจ้งข่าวสารทาง การศึกษาให้ชุมชน ทราบ	หัวหน้าสถาน ศึกษา	ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	การใช้เอกสารให้ ความรู้	การใช้เอกสารให้ ความรู้	การใช้เอกสารให้ ความรู้	การจัดนิทรรศการ
๓๘	การจัดโครงการ ใช้แหล่งวิทยาการ ในชุมชน	หัวหน้าสถาน ศึกษาหรือหัว หน้าสถานศึก ษาและผู้ช่วย ฝ่ายวิชาการ	หัวหน้าสถานศึกษา และผู้ช่วยฝ่าย วิชาการ	การดำเนินงานใน รูปคณะกรรมการ	การดำเนินงานใน รูปคณะกรรมการ	การเชิญวิทยากร มาบรรยาย	การใช้เอกสาร ให้ความรู้หรือ การเชิญวิทยากร มาบรรยาย
๓๙	การศึกษาวิจัยคุณ ภาพการเรียน การสอนภายใน โรงเรียน	ผู้ช่วยฝ่าย วิชาการ	ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	การดำเนินงานใน รูปคณะกรรมการ	การประชุมปรึกษา หารือ	การสังเกต การสอน	การสังเกต การสอน

ตารางที่ ๔๑ (ต่อ)

ลำดับ ที่	งานในประเทศการศึกษา	ผู้ปฏิบัติ		กิจกรรมหลัก		กิจกรรมประกอบ	
		ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง
๔๐	การจัดให้ครู ประเมินผลการ สอนของตนเอง	ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวด วิชา	ครูหรือคณะครู	การออกแบบสอบถาม หรือแบบสำรวจ	การออกแบบสอบถาม หรือแบบสอบถาม	การสัมมนา	การสัมมนา
๔๑	การประเมินผล การปฏิบัติงาน ทางวิชาการ ภายในหมวดวิชา	หัวหน้าหมวดวิชา* และครูหรือคณะ ครู	หัวหน้าหมวดวิชา	การออกแบบสอบถาม หรือแบบสำรวจ	การประชุม ปรึกษาหารือ	การประชุม ปรึกษาหารือ	การอภิปราย หรือการออกแบบ สอบถาม หรือแบบสำรวจ
๔๒	การศึกษา วิเคราะห์สภาพ ทางวิชาการ ของโรงเรียน เป็นรายปี	ผู้ช่วยฝ่าย วิชาการ	ผู้ช่วยฝ่าย วิชาการ	การดำเนินงานใน รูปคณะกรรมการ	การดำเนินงานใน รูปคณะกรรมการ	การอภิปราย	การประชุม ปรึกษาหารือ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๔๑ (ต่อ)

ลำดับ ที่	งานนิเทศการศึกษา	ผู้ปฏิบัติ		กิจกรรมหลัก		กิจกรรมประกอบ	
		ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง
๔๓	การประเมินผล โครงการนิเทศ ที่จัดขึ้นภายใน โรงเรียน	ผู้ช่วยฝ่าย วิชาการ	ผู้ช่วยฝ่าย วิชาการ	การออกแบบสอบ ถามหรือแบบสำรวจ	* การออกแบบสอบถาม หรือแบบสำรวจ	การประชุม ปรึกษาหารือ	การประชุม ปรึกษาหารือ

* หมายถึถึงความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ถ้าจะนำเรื่องนี้ไปปฏิบัติควรจะพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๘๒ แนวปฏิบัติในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางสังกัดกองการมัธยมศึกษาเกี่ยวกับงานนิเทศภายในที่กลุ่มตัวอย่างประชากรในโรงเรียนขนาดใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่โรงเรียนขนาดกลางเห็นด้วย

ลำดับ ที่	งานนิเทศการศึกษา	ผู้ปฏิบัติ		กิจกรรมหลัก		กิจกรรมประกอบ	
		ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง
๑.	การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับงานวิชาการของโรงเรียนเพื่อวางแผนงานด้านการศึกษาภายในโรงเรียน	ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ, และหัวหน้าหมวดวิชา	ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	การดำเนินงานในรูปคณะกรรมการ	การดำเนินงานในรูปคณะกรรมการ	การประชุมปรึกษาหารือ	การประชุมปรึกษาหารือ
๒	การส่งเสริมให้ครูแสดงความคิดเห็นทางวิชาการ	หัวหน้าสถานศึกษา, ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา	ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	การประชุมปรึกษาหารือ	การเขียนข่าวสารหรือบทความทางวิชาการ	การจัดนิทรรศการ	การจัดนิทรรศการ

ตารางที่ ๔๒ (ต่อ)

ลำดับ ที่	งานนิเทศการศึกษา	ผู้ปฏิบัติ		กิจกรรมหลัก		กิจกรรมประกอบ	
		ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง
๓	การจัดสภาพที่ทำงาน และสิ่งแวดล้อมใน การทำงานให้มี ความคล่องตัวและ อำนวยความสะดวก ในด้านการสอนของ ครู	หัวหน้าสถาน- ศึกษา	หัวหน้าสถานศึกษา	การประชุมปรึกษา หารือ	การประชุมปรึกษา หารือ	การให้คำแนะนำ	การให้คำแนะนำ

*หมายถึง ความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ถ้าจะนำเรื่องนี้ไปปฏิบัติควรจะพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๔๓ แนวปฏิบัติในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางสังกัดกองการมัธยมศึกษาเกี่ยวกับงานนิเทศภายในที่กลุ่มตัวอย่างประชากรในโรงเรียนขนาดกลาง เห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่โรงเรียนขนาดใหญ่เห็นด้วย

ลำดับ ที่	งานนิเทศการศึกษา	ผู้ปฏิบัติ		กิจกรรมหลัก		กิจกรรมประกอบ	
		ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง	ร.ร.ขนาดใหญ่	ร.ร.ขนาดกลาง
๑	การประสานงานกับหน่วยงานอื่นในด้าน การส่งเสริมให้ครู ได้พัฒนาความรู้และ ความสามารถทาง ด้านวิชาการให้ ทันสมัยอยู่เสมอ	หัวหน้าสถาน ศึกษา, ผู้ช่วยฝ่าย วิชาการและ หัวหน้าหมวดวิชา	หัวหน้าสถาน ศึกษา	การประชุม ปรึกษาหารือ	* การใช้เอกสาร ให้ความรู้	การเชิญวิทยากร มาบรรยาย	การประชุม ปฏิบัติการ
๒	การสำรวจปัญหา ในด้านการสอน และหาแนวทาง แก้ไข	ผู้ช่วยฝ่ายวิชา การและหัวหน้า หมวดวิชา	ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา และครูหรือคณะครู	การออกแบบ สอบถามหรือ แบบสำรวจ	การออกแบบ สอบถามหรือ แบบสำรวจ	การประชุม ปรึกษาหารือ	การประชุม ปรึกษาหารือ

*หมายถึง ความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ถ้าจะนำเรื่องนี้ไปปฏิบัติควรพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

ข้อ เสนอแนะ

๑. จากผลการวิจัยนี้ทำให้ได้มาซึ่งแนวปฏิบัติในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่และขนาดกลาง ซึ่งเป็นแนวเดียวกัน ถ้าโรงเรียนมัธยมศึกษาจะนำแนวปฏิบัติที่ได้จากผลการวิจัยนี้ไปใช้ เป็นแนวทางในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน ก็อาจจะเลือกจัดทำงานนิเทศที่มีความสำคัญและจำเป็นโดยรีบด่วน โดยคำนึงถึงความต้องการและการยอมรับจากบุคลากรในโรงเรียน เป็นสำคัญ และควรจะนำเอาสภาพหรือความพร้อมของโรงเรียน เข้ามาประกอบในการพิจารณาจัดทำด้วย

๒. เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนในเรื่องการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาให้กว้างขวางและเป็นที่ยอมรับตลอดจนตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องนี้อย่างจริงจัง กรมสามัญศึกษาควรจะร่วมกับหน่วยศึกษานิเทศก์จัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยเฉพาะผู้บริหารระดับหัวหน้าหมวดหรือหัวหน้าระดับให้มีความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนวิธีการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อที่จะให้บุคลากรเหล่านี้กลับไปเป็นผู้นำในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนต่อไป

๓. หัวหน้าสถานศึกษาควรจะให้ความสำคัญในเรื่องงานนิเทศภายในโรงเรียนอย่างจริงจัง ในกรณีที่โรงเรียนยังไม่พร้อมที่จะจัดทำเรื่องนี้ เป็นโครงการใหญ่ทั้งโรงเรียน หัวหน้าสถานศึกษาอาจจะส่งเสริมหรือสนับสนุนให้มีการริเริ่มเรื่องนี้ภายในหมวดวิชาแต่ละหมวดก่อนแล้วค่อยขยายเป็นโครงการใหญ่ของโรงเรียนต่อไป

๔. ถ้ากลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาจะนำแนวปฏิบัตินี้ไปใช้ เป็นแนวทางในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนในกรณีที่มีปัญหา ก็ควรจะขอความช่วยเหลือและคำแนะนำจากศึกษานิเทศก์

๕. ในการนำแนวปฏิบัติในการจัดการนิเทศการศึกษานี้ไปใช้ในโรงเรียนนั้น ในกรณีซึ่งงานบางประเภทซึ่งใช้กิจกรรมหลักและกิจกรรมประกอบเป็นกิจกรรมเดียวกัน ถ้าโรงเรียนมีความประสงค์ที่จะให้มีกิจกรรมประกอบแตกต่างกันออกไป ก็สามารถพิจารณาได้จากความถี่ของกิจกรรมประกอบในเรื่องนั้นที่กลุ่มตัวอย่างเลือก เป็นอันดับรองลงไป ซึ่งได้เสนอไว้ในภาคผนวก ข. ๒๓

ข้อ เสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ถ้าหากได้มีการนำแนวปฏิบัตินี้ไปใช้ ก็ควรจะทำการวิจัย เพื่อติดตามผลการใช้แนวปฏิบัติในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่น่าไปใช้นั้น เพื่อหาวิธีการแก้ไขและปรับปรุงให้เหมาะสมต่อไป